Ն. 2664 — 1894 ԱՊՐԻԼ 2 ՇՈՒՄԱՆ ԷՐԹԷՍԻ — 1311 ՇԷՎՎԱԼ 8 — ՕՆՈՒՆՃԸ ՄԷՆԷ

20 ԿՈՊԵԿ

ՀԷՐԻՏԷԻ ՇԱՐԳԻՅԷ

20 ԿՈՊԵԿ

ԲՈԼԻԹԻԳԻՅԷ ՄԻԼԼԻՅԷ ԹԻՒՃՃԱՐԻՅԷ ՍԱՐՐԱՖԻՅԷ ՎԷ ԻԼՄԻՅԷ

ԱՊՈՆԷ ԳԻՆԱԹԼԱՐԸ

	12 ամիս	6 ամիս	3 ամիս
ՍԹԱՄՊՈՒԼ	140 ղ.	70 ղ.	40 ղ.
ԹԱՇՐԱ	200 »	100 »	

Մէջիտիյէ 20 ղրուշտան

{صاحب امتياز: جيوەلكيان}

ԵԷՎՄԻ ԿԱԶԷԹԱ

جريدهٔ شرقيه

ԱՅԼԱՆԱԹ ԳԻՆԱԹԼԱՐԸ

Լինելի, Ջնտի վէ Յինտի սահիպէ ղ. 5
Կիւնէիւ սահիպէ 11ի 10ք. հա. » 3
Մէվսաաը նաֆիայա տաիր պէնալէր մէճանէն գապուլ օլունաճադ վէ տէրճ օլունմայան էվրակ իսաէ օլունմայաճագ

Իթարէխանէսի Սթամպօլտա Պապը Ալի ճատտէսինտէ Նումէրո 20 ձիվէլէկեան մախսուսատա տրը։ Քեազիֆէի մէվսաա հագգընտա կազէթանըն սահիպ վէ մէսուլը ՏԻԳՐԱՆ ՃԻՎԷԼԷԿԵԱՆ միւրաճաաթ օլունա։

ԿԻՒՆԵԼԻՒՔ ՀԱՎԱՏԻՍ

Իթալիա մալիյէ գոմիսիոնը՝ ախիրէն բէիսը վիքէլա Մ. Գրիսբի վէ հարպիյէ վէ պահրիյէ նազիրլարը յեր իճրան միւզաքէրէ էյլէմիշ տիր։

Իչպու միւզաքէրէտէ Մ. Գրիսբի՝ մալիյէ լայիհասընտա թէքլիֆ օլունան թասարրուֆաթտան պաշգա հիչ պիր թասարրուֆաթ ու թէնզիհաթը ասքէրիյէ գապուլ իսթէյէճէկինի, վէ պունտան մաատա մէմլէքէթի թէսարիքսիզ վէ վուճուտաթըն քէյֆիյնէ պրագմագ մէսուլիյէթինի իւզերինէ ալամայաճաղընը պէյան իթտիքատն օնրա թէմիզ տիր քի,

«Եվրոբա տէվլէթլերի մկանընտա պիզ պէյնինճի ֆէնա պիր սընրքատա պուլունրյորը։ Զուրցցերնա պիլէ պիլինմէպէ պիզատէն գուվվէթլի տիր։ Պինատէն ալէյհ ատվալը տահիրիյէմիզի նազարը տիգգաթա ալարագ օրտուսմզը բէք օ գառար զայֆիլաթմամարյզզ, քեարը ագիր օլամազ։»

Բէյիսը վիքէլա Մ. Գրիսբիին իչպու պէյանաթը՝ հարպիյէ նազրը Մ. Մօչէնի վէ պահրիյէ նազրը Մ. Մարին թարաքընտան վէրիլէն իյզահաթա թէէյիտ ու իլթիճամ օլունմըշ տրը։

Հարպիյէ նազրը՝ Մաատէլէնա նամ մանալ իլէ Թարէնթէ թէրսանէսի իսթիհքեամաթընը իքմալի վէ Գասթրօ Ճիովանինի իլէ Օզիէրիտէ միւսթահքէմ օրտուկհանալար ինտաը լիզումընը տէրմիյան իլէ, գառա հուտուտարընն տահի քեաֆի տէրէճէտէ մէթանէթլերի պուլընմասըզընը պէյան իթմիշ տիր։

Պահրիյէ նազրը՝ պահրիյէ պիւտէսինին Թիճճարիյէ գըսմը ասլա վէ գաթան թէնզիլ իտիէմէզ օլաբընը, վէ ասքէրիյէ գըսմընա կէլինճէ պունընն տաէրքեան վէ մէմուրիյինի քեաֆի մզգտարտա օլմասընը, վէ տօնանմայա նիսպէթլէ թէճհիզաթը սէֆէրիյէնին զայրը քեաֆի օլաբընը, վէ պունտան մաատա սէֆհանը հարպիյէտէն պազբարը՝ չօգատան պէրու եարբլմամըշ օլաբընլարը հալատէ էսկիմիյէ պաչլատըգլարընը, վէ պինանպատյէ իմալաթը պահրիյէ թէնզիլ օլընտրգտա՝ Իթալիանընն տէնիզճէ գուվվէթի բանէնտար օլաճաղընը պէյան իթմիշ տիր։

Իթալիանընն հարպիյէ նազրը կիպի պահրիյէ նազրը տահի՝ մալիյէ գոմիսիոնընն արգուլարընա մուվաֆագաթ իթմէք մէսուլիյէթինի տէրէօտէ իտէմէյէճէկինի պէյան ու թէֆհիմ էյլէմիշ տիր։

Գիր միւլագաթ էանասընտա Մ. Գրիսբի՝ իյրատ վէրիկսինին թէնզիլը զայմէթինէ տաիր օլան լայիհայը էլան իլթիզամ իթտիկինի պէյան իթմիշ տիր։

Բէթբէսպուրկտա թէչէքթիլ իտէն սէրպէսթիի թիճարէթ ճէմիյէթի՝ սոն իճթիմաընտա, Ռուսիա թիճարէթինին բէվանճ պուլմասընա բէք զիյատէ խատիմ օլաճագ օլան Ռուսիա վէ Ալէմանիա պէնինտէքի թիճարէթ անտանամէսինին ադը իչիւն իպրազը սայ ու մուավէնէթ իտէն մալիյէ նազրը Մ. Վէթ իլէ Ռուսիանը Պէրլին սէֆիրի գոնթ Շուալօֆը ֆալսրի ազալըզընա ինթիբսաղ իթմիշ տիր։

Ալէմանիա իմբէրաթօրը Իքինճի Կիյեոմ հազրէթլէրի՝ Աւսթրիա մէմալիքինտէ Ապազիա գասապասընտա ախիրէն իգամէթ իթտիկի էնասաէ, ճիվար օլան Վէնէտիկ շէհրինէ ազիմէթլէ իթալիա գրալը Ումպէրթօ հազրէթլէրիյէ միւլագաթ իթտիկինտէ, միւշարէյէյնէ պէրապէր Միխիթարեան Մխբանութիւնը Ս. Ղազար Վանքը տահի զիյարէթ իթմիշ, վէ պու մինասէպէթլէ գրալ Ումպէրթօ՝ Աբքահայր Կիւրեղեան ֆազ. Իգնատիոս Արքեպիսկոպոսա «Գրոյէ տ'Իթալիա» (Խաչ Իտալիոյ) նամ իթալիանընն էն միւթէպէր նիշանընը գոմանտէօրլիք բիւթպէսինի իթա էյլէմիշտիր։

Իմբէրաթօր Կիյեոմըն բէտէրի միւթէվէթա իմբէրաթօր Ֆրեատէրիգ տահի՝ հէնուզ վէլիհատ իքէն Վէնէտիկ կիմտիկինտէ, մէզքիւր Ս. Ղազար Վանքընը զիյարէթ իթմիշ, վէ պիր տարիւլ մէսրիկի օլան մէզքիւր մանասթըր հազգընտաքի թէվէճճիւհինի պիր սուրէթը ֆէվգէլատէտէ ըզհար իթմէք իչիւն մէզքիւր վանքընը քիւթիւպխանէսինտէ թասամ իթմէկէ արզու պէյան իթմիշ օլաբընընտան, իչպու արզուսը մուճիպինճէ սապահ զանվալթընը օրտտա թէրթիպ օլունմըշ տրը։

ՏԱԽԻԼԻՅԷ

Զաթը հազրէթը Շէհրիյարի՝ Սէլամլըգ ալայընը Համիտիյէ ճամիսինտէ իճրա պույուրմուշլար տրը։

Բէսմը մէզքիւրը սէյր ու թէմաշա իթմէք իչպէ Տէրսաատէթ բէսմի ֆապրիգասը տիրէքթօրը վէ բէֆիգի, Սրբպա սէֆիրի իլէ աթաչէ միլիթէրի, Աւսթրիա սէֆարէթի իքինճի քեաթիպի վէ բէֆիգէրի, մէշհուր մուալիմ Մ. Վամպէրի՝ Ցույունը Ումմիյէ միւտրը ումմիսի Մ. Նօպլէ, Մ. Պէրթիյէ վէ մատամասը վէ 80 գառար էճնէպի սէյյահլար տարէրէ մախսուսէտէ հազրը պուլընարագ, պազբլարը պիրվասըթա իլթիֆաթը Շահանէ իլէ թալթիֆ պույրըմըշլար տրը։

ԲէՍՄԻ։—Աւսթրիա վէ Մաճառիսթան սէֆիրը քէպիրի էսալ. Պարօն Գալիս ճէնապլէրի՝ մէէգուենէն վէ մուվագգաթէն մէմիէքէթի ճանիպինէ ազիմէթի, վէ Սրբպա սէֆիրի սապրդ էսալ. Մ. Վէլիմիրովիչ ճէնապլէրի՝ Տէրսաատէթտէն հարէքէթի ճիհէթէթ, տիւնքի ճումատա կիւնիւ Սէլամլըգ ըէսմը ալինտէն սօնրա չյան պույրըրան միւսաատէի Սէնիյէի հազրէթը Բատիշահի իւզերինէ սուրէթը խուսուսիյէտէ այրը այրը հուզուրը Շէվքէթմէվֆուրը հազրէթը Շէհրինշահտէ չէրէֆը մէսուլա նահի օլմուշլար տրը։

—Եավէրանը հազրէթը Բատիշահտէն գայմագամ Մէհմէտ պէյ՝ էտիրնէ վալիսի իւպհէթ. տէվլ. Ապտիլ Բահման բաշա հազրէթլէրիյէ եավէրը էքբէմը հազրէթը Բատիշահի վէ իքինճի օրտուսի Հիւմայուն միւշիրի վէքիլի տէվլ. Մահմուտ Համտի բաշա հազրէթլերինէ սէլամ վէ պազը իրատաթը Շէհրիյարիյի թէպշիր ու թէպղիղ, վէ միւշիրը միւշարէյէյհէ կէչէնտէ իհսան պույրըլան մուրասսա Մէճիտի նիշանընը իյսալ իթմէք մէմուրիյէթիյէ կէչէն բէնճէնպահ կէճէսի շրմէնտքիրլէ էտիրնէյէ ազիմէթ, վէ պէրմուճիպը իրատէի Սէնիյէ երնէ օ կէճէ 4-5 սաաթ սօնրա հարէքէթի իտէն տիկէր շրմէնտքիրլէ Տէրսաատէթէ ավտէթ իթմիշ տիր։

—Արազիսինին հէր նէվ մահսուլաթը զըրաիյէյի եէթիշտիրմէկէ գապիլիյէթի օլան Կիրիտ վիլայէթինտէ ֆէնընը զըրաաթըն եէնի ուսուլ իւզրէ թաամիմ մագսէտիյէ պիր նիւմունէ չիֆթիլիկի թէէսիս օլունմասը լիւզումընա տաիր վուգուպուլան իշարաթ՝ Զըրաաթ նէզարէթինճէ նազարը տիգգաթա ալընըպ էյճապը հալին իճրասը մուգաբրէր պուլընմըշ տրը։

—Ցօլմա Պաղչէ սէրայը Հիւմայունը գուրպինտէ 4 սիւթիւն իւզերինտէ եաբըմագտա օլան սաաթ գուլէսինին ինչաաթը եբէյլճէ իւզերէմիշ, վէ չիմտի տէ սաաթ վազ օլընճագ գըսմըն ինչասընա պաչլանմասը մուգաբրէր պուլընմըշ օլմաղլա, գարիպէն ինչաաթը խիթամ պուլաճագ տրը։

—Թէմպէքի Բէժի իտարէսինին տէվարէ միմէկլիգ ումուրընին թէսվիյէսի խուսուսընտա թէսբիաթ վէ թէսհիլաթը լազմէ իճրասը լիւզումը՝ պու քէրրէ մագամը Սատարէթտէն իյճապ իտէնլէրէ էմր ու իշար օլունմըշ տրը։

—Տէրսաատէթ ֆէնէրլէր իտարէսի մէճլիսը ազասընտան մի-ֆէթթիշ Մ. Էմիլ Պոտուլէյ՝ պիր գըլմա Լիյագաթ միտաթեասը իհսան պույրըլմըշ տրը։

—Կիրիտ սէվահիլինտէ պալըգ ավլամագ մէսելէսի պու քէրրէ թէավիլէրէգիյը օլուպ, աղ վաբթասըյա պալըգ ավլանաճագ մահալլէրին հուսուսը թային օլունտրը, վէ պունտան տօլայը պիր տահա իթիրազաթ գուհուր իթմէմէք իւզրէ պիր հուսուսխարիթասը տահի թանզիմ օլունտրը իշիտիմիշ տիր։

—Շամտա քեաղն Տէյրիւս-Սէլաթ քէօյինէ կէչէն ագշամ պազը հայտուտալար հիւճում իտէրէք՝ 100 գառար քէշի զասպ իթմէյէրիյէ, ճիվար գարիյէլէր էհալիսի թարաֆընտան թաագիպ օլընճարագ զասպ օլանան հայվանարընն կէրի ալընըպ ահապալնա իտտէ օլունտրը՝ օլ թարաֆտան վարիտ օլան պիր թէյէկրաֆտան անլայրմըշ տրը։

—Իտարէի Մախսուսէսինին՝ 14 սէնէ ագտէմ էքսէրիսի քէօհնէ չէյլէր օլարագ եալընըզ եիրմի ատտա վարօրը պուլընտրը հալտէ, պու կիւն մէզքիւր վարօրլարը մըգտարը 66 ատտա իպպաղ, վէ քէօհնէլէշմիշ օլանլարընն տահի միւքէմմէլէն թամիր վէ եա էսասէն թէճատա իտիլտիկի իշիտիմիշ տիր։

—Բօմատա ագտր իճթիմա իտէն աֆթպպա գօնկրէսինտէ հազրը պուլընմըշ օլան տէվլէթը Ալիյէ մուրախասարընտան տօգթօր Մէլինճէն՝ վուգու պուլան տավէթէ իճապաթէն Բօմա, Նարօլի վէ Ֆիօրէնցա շէհրլէրինտէ քեաֆի չօճուգլարա մախսուս խասթախանէլէրի գիյարէթ իթմիշ տիր։

Թապիզը մումանէյէ՝ Տէրսաատէթէ ավտէթինտէ, չօճուգ խասթալըգլարընն ուսուլը թէտավիսի իլէ իշթիղալ օլընմագ իւզրէ, հէր մէմլէքէթի ամրպապասընտան միւրէքքէպ պիր ճէմիյէթը թրպպիյէ թէչքիլինէ թէչէպպիւս էյլէյէճէք տիր։

—Թիւրքիատան Ֆրանսայա իկիրաճ օլունան իրէք մամուլաթընտան բէսմ ըկեօմրիւք ալընմատըզը հալտէ, Ֆրանսատան Թիւրքիայա իտխալ օլան իրէք թօխումընտան 100ատ 8 նիսպէթինտէ կէօմրիւք ալընմասը ալէյհինէ Ֆրանսա իրէք թօխումընբրը թարաֆընտան վուգուպուլան շիքայէթ իւզերինէ, Ֆըրանսա մէպուսանընտան պիրինին Մէճլիսը մէպուսանա իրատ իթտիկի սիւվալինէ ճէվապէն բէիսը մէճլիս վէ խարիճիյէ նազրը Մ. Դագիմիր Բէրիէ՝ հիւքիմէթը Սէնիյէ իլէ Ֆրանսա պէյնինտէ էլեէվմ մերի օլանը կէօմրիւք թարիֆասընտա, իրէք թօխումընընը՝ իտխալաթ բուսումընա թապի օմայաճաղը զիքր օլընմատըզընտան, Ֆրանսա իլէ Թիւրքիա պէյնինտէքի եէնի թիճարէթ ահտնամէսինին մէվգիի իճրայէ վազըյլա, վէ եավասա 1890 թարիխինտէ Ալէմանիա վէ Թիւրքիա պէյնինտէ ագտ օլունան վէ մազհարը միւսաատէ օլան մէմալիք շէրաիթինէ թապի օլան թարիֆանընն մէրի իւլ իճրա օմասըյլա Ֆրանսանընն տախի իսթիֆատէ իտուպ, իրէք թօխումըրընը պիլա ըէմմ թիւրքիատան իմբար իտէպիլէճէկինի պէյան իթմիշ տիր։

—Ֆրանսա միւէլլիֆլերինին թէէլիֆ իթտիքլերի քիմապարընը Թիւրքիատա հագգը թէէլիֆլերինին թանըմասը իչիւն՝ մումանիյէհիմ մը Սատարէթտէն իյճապ իտէնլէրէ էմր ու իշար օլունմըշ տրը։

—Տէրսաատէթ ֆէնէրլէր իտարէսի մէճլիսը ազասընտան մի-ֆէթթիշ Մ. Էմիլ Պոտուլէյ՝ պիր գըլմա Լիյագաթ միտաթեասը իհսան պույրըլմըշ տրը։

—Կիրիտ սէվահիլինտէ պալըգ ավլամագ մէսելէսի պու քէրրէ թէավիլէրէգիյը օլուպ, աղ վաբթասըյա պալըգ ավլանաճագ մահալլէրին հուսուսը թային օլունտրը, վէ պունտան տօլայը պիր տահա իթիրազաթ գուհուր իթմէմէք իւզրէ պիր հուսուսխարիթասը տահի թանզիմ օլունտրը իշիտիմիշ տիր։

—Շամտա քեաղն Տէյրիւս-Սէլաթ քէօյինէ կէչէն ագշամ պազը հայտուտալար հիւճում իտէրէք՝ 100 գառար քէշի զասպ իթմէյէրիյէ, ճիվար գարիյէլէր էհալիսի թարաֆընտան թաագիպ օլընճարագ զասպ օլանան հայվանարընն կէրի ալընըպ ահապալնա իտտէ օլունտրը՝ օլ թարաֆտան վարիտ օլան պիր թէյէկրաֆտան անլայրմըշ տրը։

—Իտարէի Մախսուսէսինին՝ 14 սէնէ ագտէմ էքսէրիսի քէօհնէ չէյլէր օլարագ եալընըզ եիրմի ատտա վարօրը պուլընտրը հալտէ, պու կիւն մէզքիւր վարօրլարը մըգտարը 66 ատտա իպպաղ, վէ քէօհնէլէշմիշ օլանլարընն տահի միւքէմմէլէն թամիր վէ եա էսասէն թէճատա իտիլտիկի իշիտիմիշ տիր։

—Բօմատա ագտր իճթիմա իտէն աֆթպպա գօնկրէսինտէ հազրը պուլընմըշ օլան տէվլէթը Ալիյէ մուրախասարընտան տօգթօր Մէլինճէն՝ վուգու պուլան տավէթէ իճապաթէն Բօմա, Նարօլի վէ Ֆիօրէնցա շէհրլէրինտէ քեաֆի չօճուգլարա մախսուս խասթախանէլէրի գիյարէթ իթմիշ տիր։

Թապիզը մումանէյէ՝ Տէրսաատէթէ ավտէթինտէ, չօճուգ խասթալըգլարընն ուսուլը թէտավիսի իլէ իշթիղալ օլընմագ իւզրէ, հէր մէմլէքէթի ամրպապասընտան միւրէքքէպ պիր ճէմիյէթը թրպպիյէ թէչքիլինէ թէչէպպիւս էյլէյէճէք տիր։

—Թիւրքիատան Ֆրանսայա իկիրաճ օլունան իրէք մամուլաթընտան բէսմ ըկեօմրիւք ալընմատըզը հալտէ, Ֆրանսատան Թիւրքիայա իտխալ օլան իրէք թօխումընտան 100ատ 8 նիսպէթինտէ կէօմրիւք ալընմասը ալէյհինէ Ֆրանսա իրէք թօխումընբրը թարաֆընտան վուգուպուլան շիքայէթ իւզերինէ, Ֆըրանսա մէպուսանընտան պիրինին Մէճլիսը մէպուսանա իրատ իթտիկի սիւվալինէ ճէվապէն բէիսը մէճլիս վէ խարիճիյէ նազրը Մ. Դագիմիր Բէրիէ՝ հիւքիմէթը Սէնիյէ իլէ Ֆրանսա պէյնինտէ էլեէվմ մերի օլանը կէօմրիւք թարիֆասընտա, իրէք թօխումընընը՝ իտխալաթ բուսումընա թապի օմայաճաղը զիքր օլընմատըզընտան, Ֆրանսա իլէ Թիւրքիա պէյնինտէքի եէնի թիճարէթ ահտնամէսինին մէվգիի իճրայէ վազըյլա, վէ եավասա 1890 թարիխինտէ Ալէմանիա վէ Թիւրքիա պէյնինտէ ագտ օլունան վէ մազհարը միւսաատէ օլան մէմալիք շէրաիթինէ թապի օլան թարիֆանընն մէրի իւլ իճրա օմասըյլա Ֆրանսանընն տախի իսթիֆատէ իտուպ, իրէք թօխումըրընը պիլա ըէմմ թիւրքիատան իմբար իտէպիլէճէկինի պէյան իթմիշ տիր։

—Ֆրանսա միւէլլիֆլերինին թէէլիֆ իթտիքլերի քիմապարընը Թիւրքիատա հագգը թէէլիֆլերինին թանըմասը իչիւն՝ մումանիյէհիմ

5է թէնզիլ օլընմըշ, վէ թէքմիլ իսթիգրազը 50 սէնէտէ թէէտիյէ իտէճէք մըգտարտա պիր ըէսիւլմալ թային լսարիմիշ տիր։ Իսթիզրազը մէզքիւրընն չիմտի մէյտանը թէտավիլտէ պուլընան մըգտարը՝ 5 պուչուգ միլեօն Ինկիլիզ լիրասընտան իպարէթ տիր։ Գու հիսապա գիքր օլընան հէր իքի իսթիգրազան մըգտարը՝ 7 միլեօն Ինկիլիզ լիրասընա գառար պալը օլյօր։ Նէյէթ՝ պու իքի իսթիգրազա եալընըզ պիր ըէսիւլմալ թախսիսի էթմէք վէ ֆայզը տա 100ատ 3½, վէ եա 4է թէնզիլ էյլէմէք տիր։

Էկէր մէզքիւր կազէթանընն ալարը մահիւմաթ սահիհ իսէ՝ նէ ֆայզը ֆիյաթը վէ նէ սաիր պիր չօգ թէֆէրրուաթ հէնուզ գաթիէն գարարլայտրրըմմըշ տրը։ Լաքին թէչէպպիւս օլունան իչպու թէպտիլին քէմալը մուվաֆֆագյէթէ պաչա չզգաճաղընա չիւպհէ իտիլմէք՝ ճարգ տիր։

Սը-Բէ-Ռ տիյօր քի, «Թիւրքիանընն իթիպարը մալիսի բէք զիյատէ իսլաս օլունմըշ, վէ պու իսլահտ՝ Սրբ Էկար Վինսընթըն Օսմանը Պանգասընա միւտիրը ումումի նապպ օլունտրը կիւնէն պէրու տահա զիյատէ քէսալը էհմմիյէթ էյլէմիշ տիր։

* *

Մ. Գաուլա մարֆէթիյէ ադա օլընան 40 միլեօն ֆրանգլըգ իսթիգրազ թանվիլաթընը միւսթասրպէնն Տէրսաատէթտէն հարէքէթ իտէն Մալիյէ նէզարէթի թարրիրաթը էճնէպիյէ վէ թէրճէմէ գալէմի միւտիրի Քէրէսթէճեան սաաա. Գէորս էֆ. պու քէրրէ Վիէնայա միւվասէլէթ իթմիշ օլաուընընտան, օրաճա իճրասը լազմ կէլէն մուամէլաթ իշթա իտիլիքատն սօնրա, Բարիզէ ազիմէթ իտէճէկի իշիտիմիշ տիր։

* *

Միւթէվէլլիճա Մ. Ֆօրնինին եէրինէ Թիթիւն Բէժիսի մէճլիսը իտարէսի թարաքընտան միւտիրը ումումի Մ. Ֆարնէթթի՝ «Թրքիյ Բէժի էքսօրթ գըմբէնի» նամ սիկարա իսրաճաթ չիրքէթի մէճլիսը իտարէսի ազալըզընա նապպ ու թային օլունմըշ տրը։ Իչպու ինթիսապ մէմուրիյէթը ումումիյէյի մուճիպ օլմուշ տրը։

ԱԶԳԱՅԻՆ

Ս. Երուսաղեմէ կիթմէք իւզրէ Թիֆլիստէն Տէրսաատէթէ կէլտիկինի տիւնքի նիւսխէմիզտէ իլան իթտիկիմիզ կոյս Հռիփսիմէ Թայիրեանց պիր գաչ կիւն Երուսաղեմատունտա միւսաֆիր օլարգտան սօնրա, կէլէճէք սալը վէ եա չարչէնպիհ կիւնիւ Ս. Երուսաղեմէ միւթէվէճճիհէն հարէքէթ իտէճէք տիր։

ԱԶԴ

Սամաթիոյ Ս. Գէորգ եկեղեցւոյ վագֆէն՝ Սամաթիա Հաճի Դատրն թաղ Այա Մինա փողոց 12 թիւ քարուկիր տան կէս բաժինը Ս. Եկեղեցւոյս մահլիւլ մնացած ըլալով՝ Թաղ. Խորհուրդս աճուրդի դրած է զայն։

Սոյն կէս տան համար (125) հարիւր քսան և հինգ Օսմ. ոսկի վճարող գտնուելով, Թաղ. Խորհուրդս ներկայ յայտարարութեամբ կը ծանուցանէ թէ՝ սոյն գումարէն աւելի վճարել փափաքողք, պարտին դիմել ի Թաղ. Խորհրդարանս ամեն առաւօտ մինչեւ ժամ 5, թըւականէս մինչեւ 15 օր պայմանաժամու մէջ։

Ի դիմաց Թաղ. Խորհրդոյ

Բ. Ատենադպիր — Բ. Ատենապետ
Մէյթոյէ Պէնլիօն — Յ-Էրէէ Սրմաէլեան

1 ապրիլ 1894 Սամաթիա

3—1

ՄԵԾԱՊԱՏԻՒ
ԱՆՏՈՆ ԷՖ. ՕՐՄԱՆԵԱՆ
ՀԱՅՐՆ ԳԵՐ Տ. ՄԱՂԱԲԻԱ Ս. ԵՊԻՍԿՈՊՈՍԻ ԵՒ ՏՕԳԹ. ԿՈՄԻՏԱՍԱՅ ՕՐՄԱՆԵԱՆ

Փոխեցաւ առ Աստուած, երեկ երեկոյեան պահուն ի հասակի 77 ամաց, ի սուգ և ի տրտմութիւն իւր որդւոց և դստերաց և թոռանց, և համայն ազգականաց եւ բարեկամաց։

Յուղարկաւորութեան տխուր հանդէսը պիտի կատարուի վաղը կիրակի 3/15 ապրիլի ի ժամ 7 (Ը. Թ.) իւր բնակարանէն (Բերա Ըթրը փողոց Թիւ 1) փոխադրելով յեկեղեցի Ս. Երրորդութեան, յորմէ ապա տարուելով յ'Ազգ. գերեզմանատունն Շիշլի, պիտի ամփոփուի իւրեանց յատուկ դամբարանին մէջ։

Բերա 2/14 ապրիլ 1894

Ծ-ԱՆՈՒ.—Կը խնդրուի ամէն այն անձանցմէ՝ որք մահագիր չեն ընդունած՝ իբր այն նկատել ներկայս։

ԹԷԼԷԳՐԱՖ

Բօմա 12 ապրիլ

Բօմա պանգասը մուհաքէմէսինին Բօմա ճինայէթ մահքէմէսի հուգուրընտա մայիս 2ատ պայլանմասընա գարար վերիլմիշ տիր։

Գոպուրկ 12 ապրիլ

Բէսմի կազէթանընն պէյանընա կէօրէ, Ռուսիա վէլիհատը՝ բրէնսէս Վիգթորիանընն հէս կրանտուգասըյլա վուգու պուլաճագ իզտիվաճ այինինտէ հազրը պուլընաճագ տրը։

Վիէննա 13 ապրիլ

Իմբէրաթօր Կիյեոմ սաաթ 11ատէ Վիէննայա միւվասէլէթ իտուպ ճէնուպ տէմիրեօլ սթասիոնընտա իմբէրաթօր Ֆրանսուա Ժոզէֆ իլէ արշիտիւգէր վէ պէօյիւք մէմուրիյն թարաֆընտան գապուլ օլընմըշ տրը։

Հիւքիմտարլար իքի տէֆա եէքտիկէրինի գուճագլայըպ պուս իթմիշլէր, վէ սթասիոնատն սէրայը իմբէրաթօրիյէ ազիմէթ էյլէմիշլէր տիր։ Կիւզէրկեահլարընտա խընճախընճ էհալի թարաֆընտան թէվէճճիհէքարանէ նիւմայիշ վուգու պուլմուշ տրը։

Իմբէրաթօր Ֆրանսուա Ժոզէֆ՝ Սէնթ Էթիէն նիշանընը կրան գըրուա բրիթպէսինի զաթէն հարգ օլան Վիէննա Ակէմանիա սէֆիրի բըրէնս Բէուսա պու կիւն մէզքիւր նիշանընը միւճէվհէրաթլա միւզէյէն բլագընը իրսալ իթմիշ տիր։

Գիօլնեա 13 ապրիլ

Իմբէրաթօր Կիյեոմ՝ բրէնս Բէուսա մա Բլագ մուրասսա Եկենուառ նիշանընը իթա էյլէմիշտիր։

Պէրլին 12 ապրիլ

Բէյլիշթակ մէճլիսի՝ Էսէնտէքի Գրուբ թօբը ֆապրիգասը սահիպի Մ. Գրուբընն մէպուսլըզա ինթիխապընը ֆէսխ իթմիշ տիր։

ԱՀՎԱԼԸ ԲՕԼԻԹԻԳԸՅԼ

ԹԷՐՔԸ ՍԻԼԱՀ

Թերքը սիլահ սէօղիւ, էկէր վագ-թըն մօտասը տէ,ին իսէ, ֆիլիկյաթ թարիգինէ տօպրու էրէյիճէ կէօղէ չարբաճագ տէրէճէտ պէօյիւք ա-տըմլար ալը,յօր։

Պու սէօղ՝ էվվել էմիրտ Ցանի-մարգա գրարիյէթի տարբէսինտէն չէգտը։

Արասը պիրագ կէչտիքտէն սոնրա տա Նիմ բէտի սուրէթտէ թէքզիպ օլունտու։

Պունա թէաճճիւպ ելմէյին, մէ-յուս տախի օրմայը։

Պու եօլտա իֆատէլերտէն բէք չօգալարընը զուհուրա կէմէլերիյլէ զայպ վէ մանվ օրմալարընը պին-լերճէ էմալլերի վար տը։

Պունտան տա պայգա զամէն կէ-չէն կիւնքի պէնտիմիզտէ տէտիկի-միզ կիպի, մատտէ գրարիյէթտէ վէ վիւքէլարգտա գալտա, թէրքը սի-լահ սէօղիւ տէյել, անըն ֆիլիլ իճբասը սէօղիւ տէ չօգտան պէրու իշխիմիզ վէ գաբատըմըզ, վէ ան-վալը բօլիթիգիյէ իւզերինէ արթգ տիւշունիւլճէճ պիր շեյ գալմամըշ օլուր իտի։

Միւպարէք բիւզկեար՝ Էվրօբա էհալիսի թարաֆընտան իշխիրմէլի տիր, վէ հանկը թարաֆտան իշ-տիրմէսինի տէ արզու էյլէտիկիմիզ մալիմ տիր։

Իշթէ պու տէֆա պու արզումըզըն իճրասընը կէօրմէք պախթընա նահիլ օլմուշ պուլընը,յօրզ։

Ամա գավլ՝ գավլտէ՞ մի գալա-ճագ, եօգսա պիրիիլ օ գավլընիճ-բասը տա կէօրիւլճէճ՞ը մի տիր։

Պունը պիլմէյիզ, վէ հէնուզ գա-վիէն իւմիա տախի իտէմէյիզ։

Զամէն թէրքը սիլահընը ֆիլիլ իճ-բասը կէօրիւլտիկինտէ, ահվալը բօ-լիթիգիյէ իւզերինէ չիմտիլիք ար-զու իտիլճէք պաշգա պիր շեյ տէ գալմադ իտի։

Ֆագաթ հեր նէ օլուրսա օլսուն, ֆիլիլ օրմայըպ գավլ տախի օյա, Նի-հայէթ նէթիճէնին պաշլանկըճը մա-նէպասընտա պիր շեյ սայլյաճաղընտան, իշին էյի թարաֆընա տօպրու պիր սարմ ալընմըշ օրմասը այնքեար տը,ը, վէ պու հալտէ մէմնուն օլ-մամագ գապիլ տէյիլ տիր։

Զամէն մուհարէպէ իմմէքլիք բէք միշքիլ վէ պէրքի տէ միամ-քինսիգ պիր հալտէ կէլմիշ օլտուղու հալտէ, անը իշին տէրէճէի նիհա-յէտէ մասրաֆլարա կիրիշիլմէսի՝ քէնտի քէնտիլիյինտէն տէ ապէս պիր շեյ օլուպ, արթըզ հուտուա պաշընտա տուրուլմասը իյճապաթ գարուրիյէտէն իտի իսէ տէ, եա-լընըզ Ֆրանսատա պաղը հրսիյաթը մրսիյէ՝ պու աճընճագ հալին տէ-վամընա սէպէպիյէթ վէրմէքտէիտիր։

Նիմտի իւէրքը սիլահ սէօգիւ տէ-յէ՝ իրա արզուսը տախի՝ օ այնը Ֆրանսա էհալիսինին էօյլէ պիր թա-գրմը թարաֆընտան զուհուրա կէ-լիյօր քի, Բուսիա իլէ Ալէմանիա պէյնինտէ Նիմ թիճարէթ վէ Նիմ բօլիթիգա ահանամէսինտէն էվվէլ անընն իւզերինէ կիւմէքտէ իտիլեր, վէ քէնտի գալէմյէրի վէ նութգա-ըբյա Ֆրանսա էհալիսինին բէք չա-բուզ գանար թագրմինը միւլայէմէթ եախօտ չիտտէթ թարաֆրարընա սէվգ իմմէյէ միւգթէտիր պուլընմագտա իտիլեր։

Ֆրանսատա ահվալը ալէմ՝ միւ-ճիզէ նէվինտէն օլարագ թէպտա-տիւլ իմմտի տէյու կէօրինիյօր։

Մէճմուն օլունանճագ պիրինճի հի-հէթթ պու տը։

Զիւնքի գամիէն գանաաթ հասրլ իմմէքլիք իչիւն հէման հեր սէպէպ-լերիմիզ մէվճուտա պուլընմագտա տրը քի, պու կիւն՝ Ֆրանսանը թէրքը սիլահ իմմէքլիկէ հազրը պուլունա-մասը գապլ օյա, եարընտան թէ-զի եօգ տը,ը, տիկէր հեր պէօյիւք տէվլէթլեր տախի էլլերինի սիլահ իւզերինտէն գալտըրմայա ասլա թէ-բէտտիւա իմմէյէճէքլեր տիր։

Մ. Ֆրէտերիգ Բասինին խամնի չօգալար իշիմիզ օրմալը տըրլար։

Ֆրանսատա պիր սուլհ ճէմիյէթի վար տը,ը քի, հալի,գավլի վէ գա-լէմի իլէ տայմա մուհարէպէյէ գաբ-ջը պուլընըպ, Նիհայէթ սուլհ ու սալահտան հեր էյլիք, վէ մուհարէ-պէտէն հեր ֆէնալըգ զուհուրա կէ-լէճէկկի սահիհլիյինի հերքէսին զիհ-նինէ սօգմագ իչիւն վար գուվվէ-թիյլէ չալըշմագտա, վէ Մ. Ֆրէտէ-ըիգ Բասի տախի պու ճէմիյէթին պաշընտա պուլընմագտա իտի։

Պու գամէն վէ քէնտի ըիյտէթի թահմինտա պուլընան ճէմիյէթին հարէքէթը իւզերինէ կիւլենիր,էրշիմ տի նէ՞ եաբը,յօրլար պիրի՞ըմիսինիզ։

Թամ աքսիսինի եարմայա, եանի թահսին էյլէմյէ պաշլարընը։

Համթամ իչին տահա իւերիսինէ կիտիպ, մուհարէպէ էֆքէարընտան պիւսպիւթիւն վագ կէչիմէքլիյին տէ դապիրը իճրա պիր շեյ օլաճա-ղընը շիմտի իթիրաֆ իտիյօրլար։

Պրագալմ՝ քի գամէն սուլհ ու սալահա մէյյալ պուլընան պաղը Ֆրանսըգ ըիճալը տէվլէթի՝ թէրքը սիլահ մատտէսինին նէ՞ սուրէթլէ վիւճուտ կէմիրիլմէսի միւնասէպէթ պաճաղը թէսպիրլերի իւզերինէ շիմտիտէն միւզաքերլերը իճրա իմ-մէյէ պաշլամըշլար տը,ը։

Աման մէճլիսի ազալարընտան Մ. Թօլէն նամ զաթ սիյօր քի, Էվրօբա հիւքմտարանընտան հիշ պիրիսի՝ մուհարէպէ թէհլիքէլերինէ կիրիշմէքլիյէ ճեսարէթ իտէմէզ, չիւնքի պէօյլէ պիր մուհարէպէ՝ թէքմիլ պիր զիւրրիյէթի մահվ ու թեյլեֆ իմմիքտէն պաշգա, պիմիրն տիւնեանընը թէրդգը ու հարէքէթ սաաթընը տախի էլլի սէնէ տուր-տուրմաճագ տը,ը։

Նէ զէման Ալգաս-Լօրէն էյլէթ-լերինին զայպընտան հուսուլ կէ-լէն աճը տուլյզու՝ վագթ միւրուրի իլէ խաֆիֆլէնիր իսէ, թէրքը սիլահ տէվլրի տախի քէնտի քէնտի-լիկինտէն կէմիշ օլուր։

Ժէնէրալ Ժիւնկ նամ զապթ՝ Ա-լէմանիայա գարշը չիմտիյէ տէկին ամէշ բիւսկիւրմէքտէ, վէ տուր-մագսըզը մուհարէպէ տուլյզուսընը ալէվլէտիպ պիր հարպ աֆէթի զու-հուրա կէթիրմէյէ չալըշմագտա, վէ հէնուզ գըլըճընը իսթիմալ իտէ-մէտիկի հալտէ անըն եէրինէ չէլիք-տէն մամուլ գալէմի իլէ քեաղրա-լար եըլթմագտա իլքէն, չիմտի էվ-լրօբա բարլամէնթօյարընտա ըահա-թը գալպ իւզրէ թէրքը սիլահ միւ-զաքերէսի վագթը կէմիշ օրմասը իթիֆատընը ըզհար իտիյօր։

Մ. Էմիլ Զօլա քէնտիսի տախի սիյօր քի, Լը Ցեղ-էլ նամ քիթա-պը եազմըշ օրմասընտան պէրու, հարպ տուլյզուլրը թէսքին օրմուշ վէ սօռմըշ տը,ը։

Մուհարէպէսիզ կէչիրիլէն պէհէր սէնէ պիր գազանճ տը,ը։

Էկէր պիր կիւն խուսուսէթին բաթլագ վէրմէսի կէօրիւլիւր իսէ, օ տախի՝ պիր թագրմ մէրհամէթ-սիզ ֆագաթ մանթըգ զօրու իլէ հուսուլէ կէլէն վուգուաթ մէճմու-ասը նէթիճէսի օլապիլիր։

Մ. Էմիլ Զօլանընը արգասընտան կէլէն զաթ տախի, Պարօն տը Գուր-սէլ օլուպ, սիյօր քի,

«Մայիսի օյան պաղը Էվրօբա տէվ-լէթլերի միյանընտա զուհուրա կէ-լէն սուլհ իթթիֆագը, ուգուն միւա-տէթթ վէ պէյքի տէ նէթիճէսի մա-ռիմ օրմայան պիր վագթա գատար մուհարէպէ տէվրինի գաբայաճագ վէ խարապ իտիճի թէխարիքեաթը հալպկիյէ պէյիյէսինէ պիր նէթիճէ վերէճէճ գատար գուվվէթի պիր հալտէ պուլընը,յօր։»

Տահա պաշգա պիր չօգ Ֆրանսըզ զէվաթը միւթէպէրէսի՝ սուլհ ու սալահընը պագա վէ տէվամընա վէ թէրքը սիլահ թասավվուրընա խայրը միւպահասատա պուլընը-պ, Մ. Հիսէնթ Լօյսօն նամ զաթ տախի՝ քէնտի բարմաղընը, երինէ ասըլ ֆէսատընը մերքեզի օյան եարա իւզերինէ գօյմագտա տը,ը, վէ չու ամիտէքի սուրէթտէ պէյանը էֆքէար իմմէքտէ տիր։

Էկէր Ալգաս-Լօրէն էյլէթլերի թէքրարէն Ֆրանսանընը մալի օյա-պիլէճէքլեր եախօտ պիթարաֆ պիր հալէ գօնուլապիլէճէքլեր իսէ, պուն-լար մուհարէպէ իլէ տէյիլ իլա սուլհ թարիգլերի իլէ օյապիլէճէք-լեր տիր տէյու քէյֆ օյունուրլար։

Ֆագաթ մումիսիէյհ ճէնապլերի տէմէյօր քի, սուլհէն թէրթիպ օ-լունաճագ չէյ, թէրքը սիլահտան եվվէ՞լ մի եօգսա սօնրա՞ մը օրմա-լը տը,ը։

Քի՞մ պիլմէզ քի էկէր Ալգաս-Լօ-րէն բիւրիւգի մէյյանտա պուլըն-մասա, թէրքը սիլահ մատտէսի բէք գօլայլըրը իտի։

Պէօյիւք Եվրօբա տէվլէթլերինին զայպընտան հուսուլ կէ-քեաֆֆէտի, վէ Էվրօբա էհալիլերի-նին էքսէրիսի, վէ Ֆրանսըզ հարպ-բերվէրլերինին տէ նուֆուզ ու թէէ-սիր սահիպի գրամ թէրքը սիլահ արգուսընտա պուլընմըշ օյտրգլարը հալտէ, իշին պաշա չըգմասընա նէ՞ էնկէլգալապիլիր իտի։

Բրէնս Պիսմարգ մէվգրի իգթի-տարտա պուլընտրը վագթ պու մէսելէ էբէյիճէ տէօյիւրտի։

Մատտէ Ալէմանիա իլէ Ֆրանսա պէյէինտէ, եանի Ալգաս-Լօրէն է-յալէթլերինտէ գալմագտա իտի։

Ֆրանսա վիւքէլասը տէտի քի, էհալինին հէյէճանը գըզկին հալտէ պուլունընըզընտան, վէ զայպ իտի-լէն մէկքիւր իքի էյալէթլեր իս-թիրտատա օյունմատըզճա իշին ու-ճու օրթասը պուլընամայաճաղընը-տան, Ֆրանսա տէվլէթինին պաշգա պիր սուրէթլէ իշի թէսվիյէ էյլէ-մէսինէ պիր շարէ էօրինէմէմէքտէ տիր։

Բրէնս Պիսմարգ՝ էյտէն կէլէն եարարմը իտէճէյինի տէ վատ իթ-մէյ օյտուզընտան, Մ. Ժիւլ Ֆէրրի իլէ քէնտի պէյնինտէ իթթիֆագը թամամ հուսուլէ կէլմիշ օլուպ, ալբ-հալ Ֆրանսա տէվլէթի իշէ միպա-շէրէթ էյլէտի, վէ էկէր Ֆրանսա էհալիսինին շէրէֆը ասքէրի ա-բրայան գըսմը պունընա խօշնուտ օլուպ, քէնտի նազարը տիգգա-թընը Բէն նէհրի իւզերինտէն թօն-քին վէ Մատակասգար իւզերինէ չէվիրմիշ օլսա, հէմ բրէնս Պիսմար-գըն վէ հէմ տէ Մ. Ժիւլ Ֆէրրինին մագսէյլերի պաշա չըգմըշ, վէ հէմ Ֆրանսա վէ հէմ տէ Ալէմանիա կէ-նիշճէ սօյուգ ալմայա միւգթէտիր օրմրշ օյաճագլար իտի։

Ֆագաթ իշին նէ՝ հալյերէ տիւ-շար օլտուղը մալիմ տիր։

Ֆրանսանընը չէրէֆը ասքէրի արգասընա տիւշեն գըսմը՝ Ալգաս-Լօրէն էյալէթլերինտէն վագ կէ-չիպ տէ թօնքինի վէ Մատակասգա-գարը ալըպ օթուրմագ թամամընա եանաշմասը, Մ. Ժիւլ Ֆէրրինի՝ բրէնս Պիսմարգըն ճասուսը, այնա-թը վէ վէքիլի եէրինէ գօյտու, Լը Թէմբս-ը իւնվանը իլէ քէնտի-սինէ հագարէթ իթտի վէ նիհա-յէթի անը մէմուրյէթտէն տէ տիւ-շիւրմէյէ մուվաֆֆագ օլարագ, էվ-վելքի իտտասընա եաբըլըգը գարը։

Շիմտի, եանի Բուսօ-Ալէման թի-ճարէթի ահանամէսինտէն սոնրա պու ֆիրըգանըն թէպտիրը էֆքեար էյ-լէմէյէ մայիլ պուլընմըշ օրմասը՝ զէմանէնին էն այէա նիշանէսի, վէ մուհիպպը սուլհ ու սալահըն էն պէօյիւք արզուսը իճրասընը պաշլանկըճը սայլյապիլիր։

ԹՐԱՄՎԱՑ ՇԻՐԲԷԹԻ

Թրամվայ Շիրբէթի՝ պիր մրգտար ախ ֆիւրուսխթ էյլէյէճէկինտէն, իշխիրա իթմէք իսթէյէն զէվամընը՝ գումբանեանընն Շիշլի, Պէշիքթաշ վէ Ագսերայա պուլընան տէբօլարընա միւրաճաաթլա ֆիւրուսխթ օյունա-ճագ ութլարը մուայնէ իթմէյերի, վէ բազարլըզընընն՝ տէբօ միւտիրիյ-լէ իճրա, վէ պէտէլլերինին տախի բէշին օյարագ մէճիտիյէ վէ եախօտ ալթուն ագչէ իլէ վէ Օսմանը լի-բասը 108 զրշ. հիսապլյա գապուլ օլունաճաղը իրան օյունուր։

30/11 ապրիլ 1894 3—3

Տէրսաատէթ

ԹԷՎՃԻՀԱԹ

Վէզարիթը մէմուրիյէթինի հիւանը էյթաատա իդտամ վէ մէսախի միւ-շահէտ օրմասընա մէպնի Միտիլի միւթէսարրըֆը սատատ. Հըֆգի բա-շա հազրէթլերինէ թէրֆիէն Բումէ-լի պէյլերպէյլիկի բայէսի,

Ումուրը մէմուրէսինտէ միւշահէտ օյան հիւանը խրատմէթինէ մէպնի Բէյթէրսպուրկ շէհպենտէրի իզզ. Պէհաէտտին պէյ թէրֆիէն բիւթ-պէյի սանիյէ սընըֆը միւթէմայիզի,

Իյֆաի վազիֆէտէ հիւանը խրատ-մէթ վէ զայրէթի միւշահէտ օյան Բրիշթինա սանճաղը մուհասէպէճի-սի իզզ. Իսմայիլ Բաիֆ էֆ.յէ թէր-ֆիէն բիւթպէյի սանիյէ սընըֆը միւ-թէմայիզի,

Պապը Ալի իսթիշարէ օտասը մու-ավինէրինտէն իզզ. Իսմէթ պէյին՝ շայէսթէէ ախրքիէթը իւյա օյտը-ղընտան, եօհաէսինէ բիւթպէյի սա-նիյէ սընըֆը սանիսի,

Հիւանը խրատմէթ վէ զայրէթինէ մէպնի Եըլտըզ ակրայի Հիւմայունը վէքիլիարը,ը իզզ. հաճի Եուսուֆ էֆ.յէ թէրֆիէն բիւթպէյի սանիյէ սընըֆը սանիսի,

Իյֆաի վազիֆէտէ հիւանը խրատ-մէթ վէ զայրէթի միւշահէտ օյան Գարահիսար սանճաղը մուհասէպէ-ճիսի իզզ. Հագգը էֆ.յէ բիւթպէյի սանիյէ,

Խրատմանը մէմուրէհլերինէ մէպ-նի շայէսթէէ ախրքիէթը Սէնիյէ օ-լան Էսիրնէ վիլայէթը ճէբիլեսի իսթինաֆ հուգուգ մահքէմէսի ազա-սընտան վէ միւթէհայիզանը մէմ-ուրէքէթտէն իզզ. Ազէատտին պէյ ի-լէ Սէվերէկ խանէտանընտան հաճի Ալի էֆ.զատէ իզզ. Օսման էֆ.յէ թէրֆիէն բիւթպէյի սանիյէ թէվ-ճիհ պուլյրըմըշ տը,ը։

* *

Գրատէմ վէ էհլիյէթ վէ խրատմա-թը հասէնէլերի ճիհէթիյլէ մուսի-գաի Հիւմայուն գայմագամլըրը-տան իզզ. Հիլմի վէ պինպաշլար-ընտան իսմայիլ պէյլերբն բիւթպէ-յերի պիրբեր տէրեճէ թէրֆի.

Գրատէմ վէ էհլիյէթինէ մէպնի Թօքսանէի Ամիրէ էպիյէ գօմիսիօ-նը ազասընտան գօյ ազազը բիֆ. Ֆարիգ էֆ.նին էօհաէսինէ պինպա-շլարդ բիւթպէսի թէվճիհիյլէ Սէյա-նիկ իսթիհքեամաթը ինչաաթ գօմի-սիօնը ազալըղընա թային պուլըրլ-մըշ տը,ը։

* *

ՆԻՇԱՆ

Խրատմանը ճէմիլէլերի ճիհէթիյ-լէ Թէրսանէի Ամիրէ սէր գալիթասը սատատ. Վասիլաքի էֆ. հազրէթլէ-բի իլէ մախտումը սատատ. Եանգ-պէյ էֆ.յէ թէպտիլէն 1ինճի Մէ-ճիտի,

Վազիֆէի մէմուրիյէթինին հիւա-նը իյֆասընտա միշահէտ օյան իգ-տամ վէ մէսախինէ մէպնի Թրա-

---

)(66)(

ԲՕՏԻԼ ԻՏԱԼԻԷԻԱՆԷՍԻ

ՄԻՒԷԼԼԻՏԻ

ԳՕԱՂԻԷ ՏԷ ՄՕՆՔԷՐԻԷՆ

ՄԻՒԹԷՐՋԻՄԻ

ԱՂՏՈՆ ԱԼԻԷ

Ֆիքրինի զարլամըշ օյան տիւմանը կէօյա տէֆ իթմէք իւզրէ իքի էլլինի ալնընա կէօթիւրմէք իսթէմէ իսէ տէ, պիւէքլերինէ թագրը օյան քէլէպճէլերին աղըրլըրընտան վէ ածընընան՝ տիւչարը խէլէճան օլսու, սաչլարը տիքիլի վէ թէ-բէսինտէն թըրնաղընա գատար թիթրէմէյէ պաշլատը։

Վուգու. պուլան հալ խաթրընա կէլէրէք։—Նէ՞ պէտպախթ սատամ ըմըշըմ, ման-պուսըմ, ճինայէթլէ մանքիւմ իմ. ամանգա Մարթա նէ՞ հալտէ տիր. հիշ չիպահէմ եօգ տը,ը քի, պիչարէ Մարթա պէնի իմատատա չաղըրարաղ ճան վէրիյօր։ Ճէնանը Հաղդ պանա մէրհամէթ իթմէյօր. մանվ օյտուս, պիմտիմ։

Զաչընը էօնիւնէ ասըպ սէյլ կիպի կէօղ եաչը տէօքմէյէ պաշլատը. անճագ պու կէօղ եաչը սայէսինտէ պիրազ գալպի ֆէրահլանաը։ Ագլընը ֆիքրինի իհաթա իթմիշ օյան զուլմէթ իլինտէ քիչ-չիք պիր այտընըզ բէյտա օլարագ, քէնտի քէնտինէ տէ-տի քի.

—Նի՞չիւն պէօյլէ մէյուս օլույօրսուս, ի՞լք տէֆա մը տը,ը քի կիւնահարզ պիր ատամ պիր եանընըզդգ եիւզիւնանէն մանքիւմ իտիլիյօր։ Նիչէ նիչէ քէսանրն պաշընա կէլմիշ տիր. պէնիմ կիպի բէք չօգ քէսան ալամըշ սրզամըշլար, վէ էնճամընտա ղալէպէ չայմըշլար տը,ը. հէնուզ նէթիճէ վէ թաֆսիլաթընը պիմմէտիյիմ իքի ճինա-յէթլէ մանքիւմ իմ. լաքին սէհվ վէ եալան բէք չաբուգ վէ բէք սուհուլէթլէ մէյ-տանա չըզար։ Պէնիմ գապահաթլը օյտուղըմը քիմսէյնին իսպաթ իտէմէյէճէյի տէր-քեար վէ աչիքեար տը,ը, պէնիմ կէչիրտիյիմ էօմր մէյտանտա տը,ը, պէնիմ սուչսըզ օյտուղըմը էօմրիմ իսպաթ իտէր. ազվ օլունան իթթիրտը պիր տագիգատա տէգ իտէպիլիրիմ. հեր նէ գատար աղը պիր եիւք ալթընտա պէնի էզմէք իսթէյօրլար իսէ տէ, պէն պու եիւքիւն ալթընտան բէք գոյայ գալգապիլիրիմ. պէնի իսթիճվագ իտէճէք միւսթանթիկին պիր գայ տագիգա զարֆընտա հիւքիւմ՝ եանըրմըշ օյտուղընը անլայաճաղընա, վէ ճանիյի պաշգա թարաֆտա արամագ լաղըմ կէլէճէյինէ հիւքմ վէ պէնիմ թախիյէմի էմր իտէճէյինէ էմին իմ. չու հալտէ կիտէր տէրճալ զէվճէմ իլէ գըզըմա գավուշուրըմ. Ալլահ վէրէ տէ չու լանէթի մաղնունիյէթիմ եիւզիւնտէն զաթէն զաֆի օյան պիչարէ զէվճէմին պաշընա պիր ֆէյլաքէթ կէլմէ-միշ օլսա իտի տէ, կիտէրսէմ սաղ սէլիմ պուլայրտրմ։

Հէյհա՞թ քի Վօպարօն պու սէօզլէրի սէօյլէմիյի սըրատտա Մարթա օտասընտա մէյուսէն թէսլիմը բուն իթմէքտէ իտի . . . . . .

Ուզգատան մահպէտ գատար կէլմէքտէ վէ բէֆթէ բէֆթէ եաղլաշմագտա օյան պաղը սէսլէր Վօպարօնը տիգդաթընը ճէլպ իթտիլէր, պիր թագրմ անախթար սէս-լերինտէն սօնրա պիր չօգ գարուլար աչըլար. Նիհայէթ Վօպարօնըն պուլունտրը մահալին գարուսը աչըլը,ը, իչերիսի ըչըլը,ը. Թէվֆիֆխանէ մէմուրը՝ իքի բօլես վէ ի-քի ժանտարմա իլէ իչերի կիրտի. Վօպարօնը իչէմիշ օլտրը ճինայէթ գըյա-սէն իսթիլաթտան մէմնու օլտրը,ը ճիհէթլէ միւսթանթիկին նէզտինէ կիտէրքէն քիմսէ իլէ իսթիլաթ իտէմէմէսի իչիւն թէտապիրը իսթիյաթիյէ իսթիլազ իտիլիգ իտիրմէմիշ օլտուղընը թանպիգ իթմէք իչիւն կէմիշ իտի։ Վօպարօն՝ մէմուրը նիչիւն կէմիշ օլտուղընը անլայրպ էմրէ պէքլէմէք իչիւն այաղա գալգտը վէ քէնտի քէն-տինէ տէտի քի.

—Ալլահ բազը օլսուն, չու պիգարտը հալտէն հէլէ գուրթուլաճաղրմ . . . իս-թիճվագ իտէճէքլեր. պէրաթիմ մէյտանա չըգամագ. պիր սաաթա գատար սէր-պէսթ օլաճաղըմ։

Ժանտարմալարտան պիրիսի Ժան Վօպարօնը պիր գօլունա վէ տիկէրի օպիր գօլունա կիրիպ եօլա տիւշտիւլեր, բօլիսլեր իսէ էօնէն ըշզ կէօսթէրմէքտէ իտի-լեր. պունլար էօնտէն, թէվզիֆխանէ միւտիրի արգատան պիր թագրմ սար նէրտի-վէնլէրտէն վէ երլանգալի արալրգլարտան կէչէրէք տաիրեի տալիյէյէ վասը օլտու-լար։ Լաքին օրայա վասը օլուճնայա գատար պիր դաչ տէֆալար քիմմէ քիմմէ տուրմագտա օյան քէսանընն էօնլէրինտէն կէչտիկեր քի բէք զարիպ վէ բէք ապէս տը,ը. 1880 ամէնէհինտէ խալգընն արալրգլարտա տուրմասը եասագ օրմասը կիպի էլէէվմ տախի տալիյէ տաիրէսինին պաղը ագամընտա մաղնունլար միւսթանթիկին նէզտինէ կէօթիւրիւմէք իչիւն, շահիտլերին վէ հաքիմլերին վէ տավա վէքիլլերի-նին կէմէքտէ օյտուգլարը եօլլարտան կէչիրիմէքտէ տիրլեր։

Պինաէն ալէյհ հեր քէս՝ կէօզլերինի, էլլերինէ քէլեպճէ կէչիրիմշ օյարագ իքի ժանտարմա օրթասընտա կէլմէքտէ օյան Վօպարօնը իւզերինէ տիքտի։ Վօպարօնը հիճապընտան գըպգըրմըզը քէսիլտի, հէլէ «Բա-տը-լա-Միլ» սօզլերի գուլընընա կէլտիք-ճէ օ անտէ էօլմէյի քէնտինճէ տահա խայրը կէօրմէքտէ իտի։ Եիւրիւյէ եիւրիւյէ նիհայէթ տարիէնին իւսթ գաբընտա պիր տիվանխանէյէ վասը օլտուլար քի, պու տիվանխանէտէ իւսթլերի նումէրօը պիր չօգ գաբուլար վար իտի։ Պու գաբուլար իսէ միւսթանթիկլերին օտալարընն գաբուլարը իտի։ Միւտիր մէզքիւր գաբուլար-տան պիրիսինի կէօսթէրտի. ժանտարմալար մաղնունը օ գաբուտան իչերի օսգտու-լար։ Վօպարօն՝ իչինին հէվալէ օլունտրը միւսթանթիկին հուգուրընտա իտի։ Պու միւսթանթիկլէր պիր իսթինթագտան սօնրա, մաղնունընն եա թախլիյէսինէ վէ եա-խօտ մահպէտ նագլինէ մէէզուն իտիլիր։

Միւսթանթիկ, թագրիպն էլլի եաշընտա, աղը վէ թէմքինլի վէ սիմասընտան զէքի օլտրը անլաշըլան պիր քիմսէ իտի։ Կէօզլիւքլի իտի։ լաքին պու կէօզլիւք գուվվէի նաղարիյէսինէ մէտտար օյմագտան իսէ, տահա զիյատէ պաղշընընն թագրընը պէլլի իթմէքմէք մագսէտինէ մէպնի գօնուլմըշ իտի։ Էքսէրիա վէ պէլքի տայմա, իսթինթագ տէնիլէն չէյ միւսթանթիկ իլէ մագնուն պէնինտէ խաֆի վէ տէչէթի պիր կիւրէշ տիր։ Միւսթանթիկ զամիրինին վէ մէհարէթինին օլանճա մէթանէթլէ տատալէթ վէ հագիգաթ նամընա օյարագ ուղղաշըր։ Մաղնուն իսէ քէնտի նէֆսի ի-չիւն տէօյիւշիւր. սէրպէսթիյէթինի վէ պագէն տէ հայաթընը միւտաֆէա իտէր։ Գի-նապէրին թավանլարը ալչագ տէրթ տուվարտան իպարէթ օյան պու տարաճըզ օ-գիմ իլէ սուչսըզ կէօրինմէք իչիւն հիյլէ վէ ֆիթնէ վէ տէսիսէնին հեր ճիհէթինի տի-չիւնմէյէ միւգթէտիր պիր ճանի էօյլէ պիր տէօյիւշիւրէ քի, պու տէօյիւշիւն թէրթիպլերինի վէ թէտապիրլերինի էն մահիր պիր բոման մուհարրիրի խաթըր ու-խայալինէ պիլէ կէթիրէմէզ։

պիզոն մերքէդ նախպի նէճմէտտին էֆ.յէ Յիւնճի Օսմանի,

Հիւսնը խրտմէթ վէ սայ ու պայրէթէրի ճիհէթէ՝ պէնտէկեանը հազրէթը Շէհրիյարիտէն բիֆ. Հիսէյին Վէհպի վէ Թեամիլ պէյլերէ, Մապէյնը Հիմայունը ճէնապը Միւլիւքեանէ միւթէրճիմիէրինտէն իպդ. Բիզա վէ Մէմտուհ պէյլերէ Թէպտիլէն Յիւնճի Մէճիտի,

Խրտէմաթը մէմտուհէսինէ մէպնի յայէսթէի աթքիթէթը Սէնիյէ օյան Պանգը Օսմանինին Էտիրնէ յիւպէսի միւտիրի Մ. Շարլ Գուբայատէպատիէն Յիւնճի լիւթպէտէն Մէճիտի Նիշանը զիյանլարը իհսան պույրուլմէ տրը։

ԱՀՎԱԼԸ ՍԲՀՀԻԹԻ ՎԷ ԳՕԼԷՐԱ

ԲԷՍՄԻ

Էվվէլքի բէնճէնպիհ կիւնիւնտէն տինքի ճումա կիւնինէ գատար Եէնիքէօյտէ Բանայիա մահալլէսինտէ եալընըզ Սուլթանա Նամնտատ պիր գատրն գէօլէրատան Թուլթուլլպ, Եսկի միւսապլարատան Այ Նիգօյա մահալլէսինտէ Էֆիթարիա իլէ Անթիգա վէֆթի իթմիշլեր տիր։

* * *

Էվվէլքի կիւնքի Թարիխէ Էտիրնէ վիլայէթինտէն Տախիլիյէ Նէզարէթինէ վիւրուա իտէն պիր Թէլեկրաֆտան՝ պիր կիւն էվվել Միւրէֆիթ գազասընդն Միլան գարիյէսինտէ 1 միւսապ, վէ Եսկի միւսապլարատան 1 վէֆիլյաթ վուգու պուլտըղը անլաշըլմըշ տրը։

* * *

Իքինճի ֆրգաի Հիւմայունա մէնսուպ մահալլերէ վազ օլընմագ իւզրէ, իյնապը գատար Էֆիվի մաքինալարընն Պահրիյէ նէզարէթինճէ իտալ ու Թէտարիքիյէ մահալլերինէ վազ օլընմասը խուսուսընա իրատէիմէնիյէ չէրէֆսուտուր պույրըլմըշ տրը։

* * *

Սամսոն գարանթինասը Թավպուրիկինէ տոգթոր Համպուրկ էֆէնտի Թային օյունարագ, մումիպիյէ տուն մահալը մէմուրիյէթինէ կիթմիշ տրը։

ԹՌՉՏՈՒՆ ԱԿՆԱՐԿՆԵՐ

ԴՈՒՐԵԱՆԻ ԿԵՆՍԱԳՐՈՒԹԻՒՆԸ

Անցեալ չաբթու ստացանք «բարեյիչտակ Պետրոս Դուրեանի ընդարձակ կենսագրութիւնը», որուն հրատարակութիւնը անցեալ տարին խոստացուած էր։

Կենսագրութիւններու օգուտը՝ անհերքելի իրողութիւններու, հաստատուած ճշմարտութիւններու կարգն անցած է նոյն իսկ մեր մէջ ալ, մանաւանդ մէկ երկու տարիէ ի վեր։ Եւ այդ մասին գրած ըլլալս կը յիշեմ անցեալ տարի «Շարլ Հայ Կենսագրութեանց» կարեւոր գործին առթիւ հրատարակած մի քանի տողերուս մէջ։

Եւ ստուգիւ հոսանքը՝ որ թէեւ ոչ այնչափ զգալի, սակայն սկսած է երեւիլ մեր գրողներուն եւ հրատարակիչներուն քով՝ նշանաւոր ազգայիններու կեանքին մանրամասնութիւնները փընտռելու եւ հրատարակելու մասին, խիստ գնահատելի է։ Նախ՝ վասն զի երախտագիտութիւնը պարտք կը դնէ մեր վրայ՝ ազգին երախտաւորները, եւ նիւթապէս թէ բարոյապէս անոր օգին աշխատողները ճանչնալ եւ պարտ ու պատշաճ յարգանքը մատուցանել իրենց յիշատակին։ Երկրորդ՝ որովհետեւ անոնց գնահատելի յատկութիւնները ընթերցողին աչքին առջեւ պարզելով, ամենամեծ գրգիռ մը կըլլանք անոր՝ ոգի յաւերժ անմոռանալի անձնաւորութեանց ձգած լուսաւոր հետքէն ընթանալու։ Եւ վերջապէս երրորդ՝ վասն զի առանց կեանքը պատմուած միջոցին ժամանակակից,— առաւելեալ նուազ կարեւոր— դէմքերու եւ դէպքերու վրայ տեղեկութիւններ պիտի տրուին մեզ իրաց բնական ընթացքով։ Ուստի եւ չնորհակալութեան եւ չնորհաւորութեան մեծ իրաւունք ունին անոնք, որ մասնաւորապէս գրգիռ մը եղան մեր մէջ մշակելու գրական այս կարեւոր ճիւղը։

Եթէ Այվազեան Աբրահամ Էֆէնտի, իր «Հայ-կենսագրութեանց Շար»ովը, որուն, կը լսենք թէ, մէկ նոր հէյնն պիտի սկսի հրատարակել ներկայ տարւոյ ընթացքին մէջ, ստուգիւ ինքն եղաւ գլխաւորը Պոլսոյ մէջ այդ փափաքն արծարծողներուն, մասնաւորապէս հարկ է յիշատակել Ազն. Տօքթ. Վահրամ Ե. Թորգոմեան էֆէնտին, որ քանի տարիներէ ի վեր նախ տեղական լրագրաց, եւ յետոյ Վիէննայի Հանդէս Ամսօրեային մէջ անխնայ յարատեւութեամբ գրեց եւ կը գրէ Հայ բժշկաց կենսագրութիւնը։ Ատոնցմէ միայն Վսեմ. Տօքթ. Սէրվիչէն էֆէնտիին նոյն Հանդէսին առանձին տետրակի ձեւով արտատպուած է։ Սակայն փափաքելի է որ այդ կենսագրութեանց ամէնը մէկէն իբրեւ ուրոյն գիրք մը հրատարակուէին օր մը։ կարեւոր հատոր մը պիտի կազմէր այն, որ Հայ հանճարոյն բժշկական ճիւղին մէջ հանած իրաւացի համբաւոյն կոթող մը պիտի ըլլար անկործանելի, միանգամայն եւ լոյս պիտի սփռէր շատ մը ժամանակակից դէպքերու վրայ (1)։

* * *

Պետրոս Դուրեանի (2) կենսագրութիւնը սակայն, մեծ լոյս մը չի տար մեզ՝ իր տարած միջոցին տեղի ունեցած առնչային գործերուն վրայ։ Երիտասարդ մը, որ դպրոցին սեմէն տակաւին դուրս չի կոխած, մահացուցիչ հիւծախտը արդէն դրոշմած է իւր կնիքն անոր։ դալուկ ճակտին վրայ, որ պատենկութեան տարիքին մէջ տարպուած է չքաւորութեան եւ հիանդութեան երկու ճիւաղներուն դէմ հաւասարապէս ջանասահան պայքար մը մղել, եւ որ հուսկ ուրեմն տակաւին քսաներորդ տարին չաւարտած, կը կքի, տեղի կուտայ իր վրայ ծանրացող ցաւերու բեռին տակ, ինչ մասնակցութիւն կրնար ունեցած ըլլալ հանրային գործերու, եւ կենսագիրը ինչ առիթով պիտի կրնար ատոնց վրայ ծանօթութիւններ տալ։

Եւ յիրաւի, հանրային գլխաւոր ասպարէզն ուր փայլած է Դուրեան, Թատրոնն է եղած, որ պարզեւած մի քանի պզտոնական ծաւերուն փոխարէն, պատճառած է անոր հազար յուսախաբութիւններ։

Դառնանք իր կենսագրութեան։ Հեղինակը՝ Բարսեղ Ե. Էքսէրճեան, (այժմ Տ. Հմայեակ քահանայ Սկիւտարու Մ. Խաչ եկեղեցւոյն) տասն եւ հինգ զըլուխներու մէջ, խօսած է բանաստեղծին երկու պատերազմ, հօրը, ծրնունդին, մանկութեան եւ պատանեկութեան յիշատակներուն, սիրոյ ժամերուն, ընդգրկած արհեստներուն եւ վարած պաշտօններուն, անոր ընկերական եւ գրական կեանքին, հիանդութեան, մահուան շարթուն, խոստովանութեան եւ վերջապէս մահուան վրայ։ Եւ յետոյ ժամանակին լրագրերէն քաղելով նկարագրած է եղած փառաւոր յուղարկաւորութիւնը եւն։

Այս գործը կարգացողներուն ունեցած ընդհանուր տպաւորութիւնը սա է, թէ կրնար լաւագոյն բան մը գրուիլ Դուրեանի պէս ինքնատիպ հանճարի մը վրայ։ Բայց լաւագոյնը չըլլալով հանդերձ այս ալ ունի լաւ եւ գեղեցիկ կողմեր։

Սկսելով տկար կողմերէն, կրնանք ըսել որ առաջին երեք գլուխները (Երկու Պապեր, Հայր եւ Մայր, Տունն) գրեթէ բոլորովին աւելորդ են։ Ինչ հարկ Դուրեանի առնչին ճիւղագրութիւնն ընել մանրամասնաբար, քանի որ «Դուրեան» անունը իրմով կը սկսի ճանչցուիլ։ Ինչ հարկ երկարօրէն պատմել թէ Դուրեանի Պապուն Սարգսի տունն ո՞ւր կը գտնուէր, եւ անոր երկու կողմը գտնուող տուներն որո՞նց կը վերաբերէին։ Ինչ հարկ ընդօրինակել Դուրեանի պապուն զրքանչին (կը տեսնէ՞ք, որքան կը հեռանանք) տապանագրին վրայ գրուածը։ Ինչ հարկ նոյն իսկ նկարագրել Դուրեանի բնակած տունն, որուն փողոցի դրան վրայ պատուհան մը կայ եղեր, պարտէզին դրան մօտի խոհանոցը կ'երեւի եղեր, ու սանդուխին տակ ոտնամաններ կան եղեր . . . եղեր . . . եւն։

Դուրեանի տունին նկարագրութեան մէկ քանի էջեր նուիրելուն հակառակ, դժբաղդաբար չկրցինք որոշ գաղափար մը կազմել անոր վրայ։ փափաքելի էր որ անոր յատակագիծը պատրաստող քարտէս մը կցուէր այդ էջերուն . . .

Մանրամասնութիւններ են ատանք, որք բնաւ հեռաքրքրութիւն չարծրելու բնութիւնը չունին, եւ հարցնելու աչխատութիւնն անգամ չեն արժեր։

Այս երեք գլուխներուն մէջ պատմուածներէն ինչ որ կարեւոր էր, կրնար ամփոփուիլ մէկ երկու երեսի մէջ։

Ողբացեալ բանաստեղծին դասակիցներէն ոմանք կենսագրութեան ընթացքին մէջ անճշգրութիւններ ալ կը նշմարեն։ օրինակի համար, բացարձակապէս կը հերքեն Պարոնեանի կառավարիչ եւ ուսումնական ըլլալը Ճեմարանին մէջ, Դուրեանի աշակերտութեան ժամանակ։

1865ին եղած քննութեան միջոցին ալ, որուն նկարագրութիւնը բաւական չահեկան էջ մըն է, եթէ անճշգրութիւններ չկան մէջը, տեղ մը Յակոբիկ պատուելի Մայէզեան կը յիշուի, իսկ քիչ մը վարը Յովսէփ Մայէզեան։

Տեղեկութեանց չարքին մէջ ատոնց նման չփոթ կէսեր կը նշմարեն իրաւեկներ, բայց երբ մոռծուի որ գրական եւ ոչ մէկ ոգէշնչում ունեցած է հեղինակը իր աչքին առջեւ, այն ատեն բաւարարուին արդարանալի հանգամանք մը կ'առնեն անոնք, որք արդէն գործին երկրորդական մասը միայն կը կազմեն։

Ինչ որ կարեւոր է, բուն իսկ Դուրեանի կեանքին վերաբերեալ մանրամասնութիւններն են, զորս խնամով հաւաքած է հեղինակը։ Անոր մանկութեան ատեն ունեցած զուարթ բնաւորութիւնը, դպրոցէն սկսեալ դէպ ի թատրոնը ունեցած անոր սէրը, այս պատճառաւ իւր դժանաբարոյ հօրմէն կերած ծեծը, դպրոցին մէջ իսկ ունեցած իր «սիրոյ ժամերը» ու յուսախաբութիւնը իր սիրոյ առարկային, բայց յետոյ իր փոխարինեալ սէրը ուրիշ կոյսի մը նկատմամբ, որուն սակայն մօտենալու արգելք եղած էր իրեն վիճակներու անհաւասարութիւնը, քանի որ «հանճարն հանճարի հարիկ մ'իսկ չէ ազնուականի մը սեգ հպարտութեան քով» ինչպէս կը գոչէ կենսագրութեան հեղինակը աղուոր բառաբաղով մը, ատանք բաւական յուզիչ ոճով մը եւ մանրամասնաբար նկարագրուած են ատոնց զրքին մէջ։

Յետոյ կուգայ անոր անգործութեան ամիսներուն նուիրուած գլուխ մը, որուն մէջ կը պատմուի իր գրագրութեան մասնելը Ակնցի ոսպֆի մը քով. պաշտօն՝ զոր կը ձգէ իր թարեմին վշտացուցիչ վարմունքին պատճառաւ։

Քանի-քանի եւ հինգ տարիէ ի վեր է ուրեմն, որ սկսած է երեւնալ մեր մէջ անգործ չրջանաւարտներու ինչը. գոնէ հիմակուանները։ Դուրեանի հանճարին մէկ նշանախնդն ունենալին։

Ու Պետրոս սարրաֆի աշակերտութենէ ետք կ'ըլլայ հեղինեակ դաստառ, խմբագիր, թատերագիր, դերասան, որոց եւ ոչ միոյն մէջ կրնայ իր թշուառութիւնն ամրգել։

Այս գլուխէն յետոյ կը խօսուի իւր ընկերասէր բնաւորութեան, յետոյ իր գրական փափաքներուն եւն. վրայ։

Եւ անկէ ետքն է որ կուգան իր հիւանդութեան, եւ մահուան յատկացեալ գլուխները։ Բանաստեղծին յուսահատական վիճակը սրտայոյզ ոճով մը պատմուած է արդարեւ այս երկու գլուխներուն մէջ։ Մանրամասնութիւններ, չնչին ըստ ինքեան, սակայն կը խռովեն մեր սիրտը։ Այս կարգէն չէ՞, խեղճ հիւծախտաւորին 10 բարի Ղեսէրի չեւերէ բերել տալն, հաղն անցնելու համար։

Ուրիշ օր մըն ալ, չապկին օձիկը դնել ուզելով, երբ կը տեսնէ որ այլ եւս չի յարմարիր իր պարանոցին,— ա՜ն քան նիհարցած է—յուսահատութեամբ կը գոչէ «ես ասա՞նկ պիտի ըլլայի»

Այս եւ ասոնց նման մանրամասնութիւններ անկարելի է որ չյուզեն ամենէն կարծրասիրտն անգամ։

Գրքին վերջին երեսին մէջ կ'երեւնայ ողբացեալ բանաստեղծին Մնա Բարեւ ոտանաւորը բուն իսկ Դուրեանի ձեռագրով. ասիկայ ամենէն չահեկան կէտն է ամբողջ հատորին. եւ կենսագիրը գնահատելի է այդ նոր գաղափարը յղանալուն համար։

* * *

Ո՛չ, չմեռար դուն, Պետրոս, եթէ քու յուշարկաւորութեանդ օրը 4000 յուշարկաւորներու ամենատուար բազմութիւնը չի հեռուէր ալ գագաթդ, եթէ քու գործերդ վերջին անգամ տպագրուած ալ չըլլային, դարձեալ դուն պիտի չմոցուէիր. կենդանի ես եւ յաւիտեան պիտի ապրիս դուն զգայուն մարդոց սրտերուն մէջ։

Քաւ յիշատակ հեռաւոր, բայց միշտ փայլուն ու անաղօտ ատաղի մը պէս պիտի պլպլայ մեր դրական մթին հորիզոնին վրայ։ Եւ այնչափ աւելի պիտի բարձրանայ քու անունդ, որչափ տարիները հեռացնեն զմեզ քու ապրած թըւականէդ։

Հուսկ ուրեմն չնորհակալութիւն Տ. Հմայեակ քահանայ Էքսէրճեանի, որ մեր անզուգական բանաստեղծին յիշատակը յաջողեցաւ արծարծել, անոր գործերուն եւ կենսագրութեան հրատարակութեամբ, անոր լուսանկարին տպագմամբ, եւ վերջապէս անոր Թարգմանին անցեալ տարի ներկայացմամբ։

ԱՒԵՏԻՍ Թ. ԿԷՉԻԻՐԵԱՆ

ԼՐԱԳԻՐԸ

ԵՒ ԱՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԵԱՆ ԹՈՒԱԿԱՆԸ

Լրագիրը թէպէտ երեք հարիւր տարուան հնութիւն մը ունի, սակայն առաջին անգամ այնտրհիս որ կողմէն ծագում առնելը տակաւին հաստատապէս չէ գիտցուած։ Կը պատմեն թէ առաջին Թերթը Կոլէն անուամբ եօթներորդ դարուն Ֆրանսայի մէջ հրատարակուեցաւ, անկէ առաջ Հռովմի մէջ Պապին հրամանաւ եկեղեցիներուն գուռներուն վրայ կը կախէին լուրերը, փոլագրուած տախտակներով։

Ժամանակ մը վերջ կառավարական ծանուցմունք եւ պաշտօնական զեկուցմունք, թատերական յայտարարութեանց պէս պատերուն վրայ, սրճարանաց դրանց վրայ, վերջապէս անցուդարձ եղած տեղեր կը փակցնէին։

1605ին Աբրահամ Վէֆիվէն անուն անձը սկսաւ չաբթական Թերթ մը հրատարակել։ 1631ին Նիու Ֆրանթ Բենիւաու անունով նշանաւոր բժիշկ մը, Կոլէն Ֆրանոեղ Թերթը հրատարակեց, եւ իւր երկու զաւակները օգնական ունենալով, լրագրութիւնը կարգ ու կանոնի ներքեւ դրաւ։ մեռնելէն յետոյ իւր երկու զաւակներ 1655ին Ժոզեֆ-Սաֆան անուամբ Թերթը հրատարակեցին. ահա այս ժամանակէն ի վեր լրագրաց մէջ սկսաւ գիտական յօդուածներ զբրուիլ։

1840ին Սիէլ, եւ Փէ՝ լրագրաց անուններնը Ֆիւթագ եւ Էմիլիարատէն լրագրաց աշխարհին մէջ նոր յառաջդիմական արահետներ բացին, գինը դիւրացուցին, ոճը յստակցուցին, մինչեւ իսկ յետին դասապանն կրցաւ զայն կարդալ։

Թերթանն ալ առաջին անգամայս միջոցին հրատարակուեցաւ, կը պատմեն թէ Աղբքանդրիոյ Ֆիւմա երթնին իւրաքանչիւր տարին 60 ատանիմ (3 ղր.) տուած է։ «Ահ» (Վահ) ձայնարկութիւններն իսկ տող համարուած են։

Գ. Ժիրարտէն լրագրին ծախքը հանելու համար ազգարարութիւններէն տակ առաւ։

Ամերիկայի մէջ 2-3 տարի առաջ երկաթուղւոյ արկած մը պատահեցաւ, դիպուածով հոն էր Թոյէ լրագրին Թղթակիցը, մանրամասնութիւնները 2 հեռագիրներով ծանոյց խմբագրութեան 36000 ֆր. ծախսով, անօրինութիւնը այս գումարը անյապաղ վճարելէ յետոյ բացին ալ նուէր մը տուաւ։

Երբ արկածի մը հաղորդման համար 36000 ֆր. վատնուի՝ հապա Եւրոպոյ, Ասիոյ, Ամերիկայի, Ափրիկէի մէջ չարուռնակ պատահած դէպքերուն համար որքան դրամներ կը վատնուին։

Եւ որովհետեւ ամէն գիւտերուն հանդէպ դժուարութիւններ եւած են՝ նոյնպէս լրագիրը իւր հրատարակութեան առաջին տարիներուն մէջ խել մը դժուարութեանց բաղնեցաւ։

Մարտիրոս Թանրիկեան

(Թարգմ.)

ՄԻԻԹԷՖԷՐՐԻԳԱ

Մարտին 11ինճի ճումա կիւնի Ցերասատեթանն հարէքեթի իտէն Շարգ սիւրատ գաթարը՝ Էտիրնէ միւշհագաթրնտան Գումմայիք նամ մահալ ճիվարընտան կէչտիկի զեման գաթարն իւզերինէ պիր էլ սիլահ աթքրտրը՝ գումբանեա թարաֆընտան Լիւլէ Պուրկազ սթասիոնընտա պուլընան ժանտարմա միւլազիմինէ խապէր վերիլմէսի իւզերինէ, իճրա իտիլէն թահգիգաթ նէթիճէսինտէ, վուգուսթընն խաթտան 15 տարմ մէսաֆէտէ պուլընան չօպանլար թարաֆընտան Գումմայիք ճիվարընտա կէօրիւլէն պիր գուրտա սիլահ աթքրմասընտան զալթ օլտուղը անլաշըլմաղլա, մերգուման տէրտէսթի իտիլերէք, խաթթ պօյունտա պու կիպի վուգուսթլարա մէյտան վերմէմէլերի քէնտիլէրինէ թէնպիհ օլընմըշ տրը։

Մուսլիմը մէջնուր Աբիկեան իպգ. Միհրան էֆ.նին միւճէտտէն թապ օլընան տարը.

1. Լէր-ԷՖ Ա-Ր. Պու քիթապիքի գրամ օլուպ, գրրատթ, թերճէմէ վէ իմլայը պիսսուհուլէ էօյրէտիր. Ֆր 60 բարա։

2. Մ-ԷՐԽՈՍ Սարֆը Օսմանի. Սիւալ ճէվապլը տրը. Ֆր 3 ղրշ.

3. ԲԷՆԴԷՐ ԻՄ-. Ցօղրու եաղմագ ուսուլինի բէք սուհուլէթլէ էօյրէտիր. Ֆր 2 ղրշ.

4. ԲԷՆԴԼԷՔ Օ-ՄԱՆ. Նիհայէթտէ այրուճա բիւգա մէշգիերի վար. Ֆր 1 ղրշ.

5. ՄԷՆԷԷ ԷՆԷԳԻԷ-ՐԸ Օ-ՄԱՆԻ. Ֆր 3 ղրշ.

Մէգքիւր քիթապլար՝ Ուսուլ. խորհուրդտան ումումի մէքթէպլերէ թավսիյէ օլունմըշ տրը։ Մէրքէզը ֆիւրուսիթը՝ Մերճանտա Գումրու խանընտա 8 նօմէրօլը օտա տրը։

Մէքթէպլերէ 100տէ 30 թէնզիլ։

4—1

(93)

Մ. Ե. ՊՐԷՏՏԸՆ

ՓՈՂՈՑՆԵՐՈՒ ԳՈՒՍԱՆՆ

«Այս ժամուն՝ ո՛չ զոք կ'ընդունի Տիկինս, բսաւ սպասաւորն կասկածոտ ձայնով մը։

— Գիտեմ՝ որ ընդունելութեան ժամը չէ, սակայն կարեւոր է խօսքս, հեռուէն եկած եմ, կ'ընդունի զիս։»

Հանեց դրպանէն քարտ մը ու մատիտով գրեց այսպէս.

«Հաճեցէք զիս ընդունիլ, սիրելի Տիկին. կարեւոր է խօսքս, ուշանալու չէ. եթէ կ'ուզէք՝ կ'սպասեմ.»

Սպասաւորը դարձաւ, հրամցուց զինքը ընդունելութեան սրահը։ Բաւական սպասեց Ֆարինկդրն. այդ ցուրտ օդին և ոչ վառարանն կրակ կար. սկսաւ մտիլ, բայց ներքին մտածմունքն պատսպարան մ'էր ցուրտին դէմ. կը խորհէր թէ իր գործին համար լաւագոյն գործիքն՝ Բալինէի ընկեր աղջիկն կրնար ըլլալ. նախ անոր հետ պէտք էր գաղափարը կարգադրել. այս մտածմանց մէջ էր՝ երբ յանկարծ դուռը բացուելով Օր. Պրէվրը ներս մտաւ։

«Տիկին Տիւրսքի գլխու ցաւով բոլոր օրը նեղուեցաւ, անկողնին է դեռ. ժամը վեցուկէսին է ճաշը. եթէ ձեր կարեւոր տեսութեան համար կրնաք սպասել մինչև այն ատեն՝ գոհ պիտի ընէք զինքը։

— Շատ կարեւոր խնդիր մ'է իմս, ուստի ամենայն սիրով կ'սպասեմ։ Օրիորդ՝ եթէ ձեր գործոց արգելք չեմ՝ այս պարապ վայրկենիս մէջ շատ ուրախութեամբ կրնամ բացատրել ձեզ հոս գալուս նպատակը։»

Ֆարինկդրն՝ աղջկան դէմքին իւրաքանչիւր գիծն ու չարժումը կը դիտէր։

«Բնաւ զբաղում չունիմ, Պարոն, կրկնեց Պրէվրը աչքերը բանալով. կրնանք խօսակցիլ իրարու հետ, հոս առանձին ենք, ազատ՝ համարձակ։

— Օրիորդ, բնաւ չեմ կասկածիր՝ թէ ձեր բոլոր սէրն ու յարգանքը Տիկին Բալինէի վրայ կեդրոնացած է. իմ գործս՝ իմ խօսելիքս ու ընելիքս՝ Տիկնոջ նպաստաւոր է, իր շահուն համար է միայն։

— Ի՞նչպէս։

— Ո՞հ, կը հարցունէք Օրիորդ. չէ՞ք գիտեր թէ ի՜նչ կացութեան մէջ է Տիկինն։

— Այո՛, այո՛. և ի՞նչպէս չէ. և ի՞նչ կ'զգամ, գիտէք, Պ. Ֆարինկդրն, երբ Տիկնոջ այս անել ընթացքը, այս գահավէժ դրութիւնն կը տեսնամ։ Ի՞նչպէս չսիրեմ զինքը; ի՞նչպէս չյարգեմ. բայց իր այդ երկու գործը...

— Ո՞ր գործերը։

— Խաղամոլութիւնը՝ մէկ, ձեր անպատիւ բարեկամին՝ Ռըճինալի վրայ ունեցած սէրը՝ երկու։

— Կը սիրէ՞ իմ բարեկամս։

— Եւ ի՞նչ խենթի պէս. բայց ի՞նչ ընէ խեղճը, հարուստ Պարոն մ'է ան, ինքը՝ խեղճութեան անդունդներուն մէջ։ Ո՞հ, գիտեմ թէ ինչ է է աղքատութիւնն։

— Կը զգամ, Օրիորդ, ձեր սրտին ցաւը, այս բանիս համար է ահաւասիկ իմ հոս գալս. պիտի աշխատիմ՝ ձեր կացութիւնը բարւոքելու։

— Զարմա՞նք. ի՞նչպէս. ինչո՞ւ. դո՞ւք։

— Այո՛, ես, իմ և ձեր շահուն համար, ձեր ձեռնտուութեամբն, Օրիորդ։ Դուք շատ յաջողակ էք, յայտնի է. երկու ճարտար ոյժեր ինչ՛ը չեն կարող ընել։ Բայց, Օրիորդ Պրէվրը, ներեցէք, ձանձրոյթ պիտի տամ ձեզ, դեռ իմ խնդիրս չպարզած՝ դուք պէտք է ձեր կեանքը ինձ պատմէք։»

Պրէվրը՝ իր տղայութենէն սկսեալ համառօտեց իր կենսագրութիւնը. ամբողջ հատորին. եւ կենսագիրը գնահատելի է այդ նոր գաղափարը յղանալուն համար։

* * *

Ո՛չ, չմեռար դուն, Պետրոս, եթէ քու յուշարկաւորութեանդ օրը 4000 յուշարկաւորներու ամենատուար բազմութիւնը չի հեռուէր ալ գագաթդ, եթէ քու գործերդ վերջին անգամ տպագրուած ալ չըլլային, դարձեալ դուն պիտի չմոցուէիր. կենդանի ես եւ յաւիտեան պիտի ապրիս դուն զգայուն մարդոց սրտերուն մէջ։

Քաւ յիշատակ հեռաւոր, բայց միշտ փայլուն ու անաղօտ ատաղի մը պէս պիտի պլպլայ մեր դրական մթին հորիզոնին վրայ։ Եւ այնչափ աւելի պիտի բարձրանայ քու անունդ, որչափ տարիները հեռացնեն զմեզ քու ապրած թըւականէդ։

Հուսկ ուրեմն չնորհակալութիւն Տ. Հմայեակ քահանայ Էքսէրճեանի, որ մեր անզուգական բանաստեղծին յիշատակը յաջողեցաւ արծարծել, անոր գործերուն եւ կենսագրութեան հրատարակութեամբ, անոր լուսանկարին տպագմամբ, եւ վերջապէս անոր Թարգմանին անցեալ տարի ներկայացմամբ։

ԱՒԵՏԻՍ Թ. ԿԷՉԻԻՐԵԱՆ

Բ. ՀԱՏՈՐ
(Վէրջին)
ԳԻՏԱԿԱՆ ԶՐՕՍԱՆՈՒ
40 Հրահանգ եւ 42 Պատկերներով Դինն է 4 Ղրշ
Կը գտնուի Հայ դրատուներու։

ՍԱՐԲԱՅԻՍԷ
ԷՎՐՕՊԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

Լոնտրա 13 ապրիլ

Ինկլ. էհամը Ինկ. Լիր.	100—06
Օմ. էհամը այլոլոը	23—25
» » գաբանաը	23—31
» » Սէրի Ա	58—50
» » » Բ	36—75
» » » Գ	24 -50
Օթման 1871	—
Օսմանը Պանգաաը	14—93
Բուսիա իսթիգրաալը	—
Մըսըր տուլ. մութթահրուէ	103—37
» իմթիյազը	105—25
Տա՛ դէ Սանիյէի Մըսըր	105—
Ռօշլա իսթիգրաալը	—
Գուլկար իսթիգրաալը	100—50
Գամպիո Բարկը 3 այ վաաէ	25—35.

Բարկը 13 ապրիլ

Ֆրանս. էհ. 3 % ֆր.	099—25
» » 4½ %	106—80
Եէնի Օսմ. էհամը այլոլոը	23—52
» » » գաբանաը	23—55
Մէ-պոտէլ	
Սէրի Բ.	37—10
» Գ.	24—80
Բուսիլի չըմէնտրֆէրի	108—50
Օսմանը Բէյժիի էհամը	432—10
« Պանգաաը	626—25
Գրէսի Լիոնէ	743—75
Գրէսի Ֆոնսիէ	—
Գոնթուար մ'Էսգոմթ	—
Սիւէյէյ ագաիոնը	—
Իթալիա էհամը	76—55
Մըսըր ֆոնտ. մութթահրուէ	521—25
Բոհոռիթէ Թիւրք	467—50
Եուանան 5 % 1879	—
Գամպիո 3 այ վաաէ	25—18½

Վիէննա 13 ապրիլ

Լոնտրա իւզէրենէ գամպիո	124—95
Բուսիլի չըմէնտրֆէրի ֆի.	62—30
Օսմանլը Բէյժի ագաիոնը	213 - 50

—

ԳԱԼԱԹԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

Էհ. ամ. ռուս. ագ. գաբ.	25—38½
» » » էն եուբքէք	25—35
» » » էն աշաղը	25—32
Գու սապահ այլոլոը գ. ք.	25—38
Թահվիլաթը Օսմանիյէ	94 - 10
» » » էն եուբքէք	—
» » » էն աշաղը	—
» » » այլոլոը գ. ք.	—
Սէրի Ա.	58—10
» Բ.	36—30
» Գ.	27—10
Բուսիլի չըմէնտրֆէրի	107—¾
Ագչէ ֆոսիկի	6—
Բէբօր Դրչ.	--
Հէվալէսիզ » բէբօր	25—

—

ՊԱՆԳԱ ԱԳՍԻՕՆԼԱՐԸ

Գրէսի Ռէնտէլ	8—25
Սթամպոլ Պանգաաը	3—20
Օսմանլը Սիկուրթա չիրքէթի	5—80
Բէյժի ագաիոնը	19—06
Թրամվայ	5--77

—

ԱԳՈՋԼԷՐԻՆ ՖԻՕԱԹԸ

Օսմ. լիրաար 100 ղ. սան	Ղրշ. Բ
Գէյլաղ մէճիտիյէ ֆարգը	108—01
Մէճիտիյէ »	96—
Գէչիտ »	101—20
Ամերիկա »	102—20
Մէքսիկի լիրաար	110—11
Ֆրանսայի ֆրանքը	87—31
Բոլ	90—05
Դրէսդէն ֆրանքը	51—15
Հարպօն դայմէսի	8—44

ԴԱՄՊԻՕ

Լոնտրա	110—½
Գամպիզ 3 այ վաաէլի	22—85

Ժ. Տ. ԾԱՆԷԹԹՕՆԸՆ
1882ՏԷ ՄԻՒՍՍԷՍ ՊԱՆԳԱ ԷՎԻ

Սըրպիանը 1888 սէնէսի Թիւթիւն իսթիգրազնին իքրամիյէլի բիանգօսը կէլէճէք մայիս 14ում Պէլկրատտա քէշիսէ օլունճաճաղը, վէ մէզքիւր գուրատա 1228 նումէրօ չէքիլսի, պիրինճի նումէրինին 40,000 ֆրգ. գազանճաղը իլան օլունը։

Էլի սէնէ իչիւն միւտտէթի օլան թէքմիլ պիր ատէտ անա պիլէթինին զրյմէթի 66 ղրչ. օլուպ, 10 ատէտ թահվիլաթին զրյմէթի տախի 640 ղրչ. տրը։

Թահվիլաթը մէզքիւրէնին քեսֆիքէսի պիր խայլի գուրա քէշիտէսինտէն սոնրա պիլէ հիւղի պիր սգոնթօ իլէ եէնիտէն սաթրլապիլիր, վէ պէնիմ պանգա էվիմ թարաֆընտան սաթրլանլարին քեսֆիքէսի պանա մախսուս օլան մէօհիւրի համիլ պուլունը։

Հէր գուրա քէշիտէսինտէ չրգան նումէրօլարին ֆիֆրիսթիլերինի մէճճանէն մամիլքը էճնէպիյէ իրսալ իթմէք իչիւն կէրեք սաթրլան նումէրօլար վէ կէրեք սաթին պանլարին իսմէրի տայմա գայտ օլունը։

Մէզքիւր բիյանգօլար պէրվէճին աթի՝ սէնէտէ 3 տէֆա քէշիտ օլունը.

	Ֆրանք
Ցունվար 14՝ պէօյիւք իքրամիյէ	100,000
Մայիս 14 » »	40,000
Սեպտ. 14 » »	75,000

Մէմալիքը էճնէպիյէտէ պուլունուպ տա թահվիլաթը մէզքիւրէտէն սաթին տալմագ իսթէյէնլերին՝ սրբարբոյլարը տերհալ իճրա օլունմագ իչիւն թահվիլաթը մէզքիւրէ պէտէյլերինի սրբարբոյա պէրապէր կէօնտէրմէկերի լազըմ կէլիր։

Ատրէ

Գալաթասա Գօմիսիօն խանը
Թահթընտա 18 նումէրօտա
Ժ. Տ. ԾԱՆԷԹԹՕ

ԻԼԱՆԱԹ
ՊԱՊՐ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ
ճանիպը ալիսխնտէն

(15) Ֆապրիգայի Հիւմայունլար մէնսուճաթընա սարֆ օլունմագ իւզրէ միւսայէա օլունճաղը եվվելէնէ իլան գլունմրշ օլան 1 միլեոն գրյէ եաաղրտան Իզմիտ ֆապրիգայի Հիւմայունը իչիւն միւսայէա օլունճաղ 600000գրյէի ճէտտ Անատոլու եաաղրսընը պէհէր գրյէի ճէտտի 4 ղ. 30 բարայա թահիպի էօհտէսինտէ օլուպ նիսանը Բուսինին 7նճի բէնճէշնպէհ կիւնինէ գատար պէհէր կիւն միւնազասսը իճրա օլունարագ մէզքիւր կիւնտէ գարարը գաթիսի վէրիլէճէկինան իթասրնա վէ 9ընճը ճուսման էրթէսի կիւնիւ 100ում 5 թէնզիլինէ թալիպ օլանլարըն մագամը Սէրասքէրի Էվվալիմաթը Ուսումիյէ տարէրսինէ կէմիլէրի վէ գուսուր 400000 գրյէ եաաղրընը տախի կէրեք թօրման վէ կէրեք բարչա բարչա միւպայէասը մուգարրէր պուլրարդրնտան օլ վէճճէլ իթասրնա թալիպ օլանլարը տախի հէման տարէրի մէզքիւրէյէ միւրաճաաթ իթմէլերի։ 3—1

Թօրխանէի Ամիրէ տարէրսինին լօգանթաճլրգ վէ սուճլրզը սապրը վէճճէլ իյճարա վէրիլմէք իւզրէ տերտեթը միւզայէտ պուլունարդրնտան, վէ իչպու չէրը ճարիի նիսանրն 19ընճը ռալը կիւնիւ գարարը գաթիսի վէրիլպ 21ինճի բէնճէշնպէհ կիւնիւ տախի 100ում 5 գամը գապուլ օլրնճաճաղընտան, թալիպ օլանլարը չէրարթի թաֆսիլաթը անլամագ վէ ալէյհուսուլ 100ում 10 նիսպէթինում բէյլերինի վէրիպ իճրան գամայիմ էալէմեք իւզրէ, պէհէր կիւն սապ 6տան 10ա գատար Թօրխանէի Ամիրէ մէճլիսինէ միւրաճաաթ էալէմէլերի իլան օլունուր։

1 նիսան 310 3—1

Ճէվամիի չէրիֆէ վէ խայրաթը սարրէ իչիւն Թարիխը մուգավէլէտէն իթիպարէն իքի սէնէ զարֆընտա միւպայէա վէ ֆէրչինէ լիւզում կէօրիւնէն ճէտտա գուրչուն իլէ խայրաթը չէրիֆէտէն իխրամ իտիլէճէք աթիդ գուրչունը իզապէ վէ իսաղէսի միւնազասա խտիլէճէկինտէն, միւնազասատա պուլունմագ վէ տահա զիյատէ մալիւմաթ այագ իսթէյէնլերին՝ մէճլիսը իտարէի էվգաֆա միւրաճաաթ էյլէմէլերի։

29 մարտ 310 4—4

	Պէտէլրը ասղէֆալրը ղրշ.
Եէնի Պաղչէ խասթախանէ չայրը	92000
Պէյզօղլու Հիւսքեար իսքէլէսի »	1200
Պէօյիւք Կէօք Սու »	1115
Պէյզօղլու Սուլթանիյէ »	700
Զուպտալը »	400

Իչպու 310 սէնէսինտէ պալէճատէ մուհարբէր մէվզուտա վագը չայբրլարտա հասրլ օլաճագ կիյահը Թարիխը Թէսլիմինէն իթիպարէն 40 կիւն զարֆընտա զալարբրլմագ չարթը վէ չէրաիթը մուգարբէրէի սարէ իլէ պիրմիզայէտ իհալէ իտիլէճէկինտէն, թալիպ օլանլարը սէնէի հալիյէ նիսանը իպթիտասընտան 16ընճը ճուսման էրթէսի կիւնինէ գատար բէյ ազէյէրինի միւսթահրպէն հազինէի էվգաֆը Հիւմայուն մուհասպէի ումումիյէ իտարէսինէ միւրաճաաթ էյլէմէլերի խուսուսը իլան օլունը։

31 մարտ 310 5 —2

ԿԻՒԶԷԼ ԳՕԳՈՒԼՈՒՐ (Բարֆիւմերի)
ED. PINAUD
PARIS
37, Պուլվար տը Սթրազպուրկ, 37
Բէրաքէնտ մաղազասը։
30, Պուլվար տէ ղ'Ինթալիէն, 30

ԷՏ. ԲԻՆՕ
Մաղազասընա մախսուս
ԻՐՍՈՐԱՔԻՍԻՐ ԿԻՒԶԷԼ ԳՕԳՈՒԼՈՒՐ
ԻՐՍՈՐԱՔԻՍԻՐ Խիլասա
ԻՐՍՈՐԱՔԻՍԻՐ Սապօն
ԻՐՍՈՐԱՔԻՍԻՐ Բօմասա
ԻՐՍՈՐԱՔԻՍԻՐ Եաղ
ԻՐՍՈՐԱՔԻՍԻՐ Բուսրա
ԻՐՍՈՐԱՔԻՍԻՐ Թուալէթ սուրպէօթ (վիճէկը)
ԻՐՍՈՐԱՔԻՍԻՐ Պրիլանթին
ԻՐՍՈՐԱՔԻՍԻՐ Գոգու չրգընը
ԻՐՍՈՐԱՔԻՍԻՐ Թուալէթ սապը
ԻՐՍՈՐԱՔԻՍԻՐ Գոգմէթիք
Գուլէթ վէրիճի Դէնա Դընա Սոիթը
պարա մախսուս գայիտէյի սրհհիյէ
Բարիզին 1889 սէրկիի ումումիսի
ՊՈՒՐԷԹԻ
Մէնտիլ իչիւն բէջ նէֆիս գօգուլար
Մէսելա Թէֆարիք
Պէյազ էլիոթրոբ չիչէյի — Թէտարա
Զամբագ բուտրասը (Իրիս)
Բարմ մէնէքշէսի
Մարուլ խիլասասընտան ալա սապօն
Թէն բուտրասը
Տէր Թէմիզմէկէ վէ տէր աղրըրընա
մախսուս իքսիր։

ԻՏԱԼԻԻ ՄԱԽՍՈՒՍԷ

Իչպու 1894 Ապրիլին 1ճճի կիւնիւնտէն իթիպարէն

ԱՏԱԼԱՐ ՎԷ ԱՆԱՏՕԼ ԹԱՐԻԳԻ
Ատալարտան էհէբէյ

Մթ. Տէ.	
12 15	Պ. Ատա, Հէյպէլի, Պուրկազ, Դրնալը.
1	Բէնտէք, Գարթալ, Պ. Ատա, Հէյպէլի, Պուրկազ, Դրնալը. (Պ. Ատատան սաաթ 1.45ում)։
8 15	Բէնտէք, Գարթալ, Պ. Ատա, Հէյպէլի, Պուրկազ, Դրնալը, Գասրքէյ, (Պ. Ատատան սաաթ 9ում)։
	Բէօբէրլիսէն Ատալար ճանէպէնէ
2 30	Գասրքէյ, Գընալը, Պուրկազ, Հէյպէլի. Պ. Ատա, Գարթալ, Բէնտէք։
9 45	Գընալը, Պուրկազ, Հէյպէլի, Պ. Ատա, Գարթալ, Բէնտէք։
10 45	Գընալը, Պուրկազ, Հէյպէլի, Պ. Ատա։

ԲԱԶԱՐ ԿԻՒՆԼԷՐԻ
Ատալարտան էհէբէյ

12	Բէնտէք, Գարթալ, Պ. Ատա, Հէյպէլի, Պուրկազ, Գընալը. (Պ. Ատատան սաաթ 12.45ում)։
9 15	Բէնտէք, Գարթալ, Պ. Ատա, Հէյպէլի, Պուրկազ, Գընալը, Գասրքէյ, (Պ. Ատատան 10ում)։

ԲԱԶԱՐ ԿԻՒՆԼԷՐԻ
Բէօբէրլիսէն Ատալար

2 30	Գասրքէյ, Գընալը, Պուրկազ, Հէյպէլի, Պ. Ատա, Գարթալ, Բէնտէք։
9 45	Գընալը, Պուրկազ, Հէյպէլի, Պ. Ատա, Գարթալ, Բէնտէք։

Ճոսման վէ Բաղար էյնէրէյլի էյյամը սաէրէտ Ատալար ճանէպէնէ էհէբէյ

1	Մալթէպէ, Ճաղար Պօսթանը, Գալամբշ, Մօտա։ (1)
	Բէօբէրլիսէն Ատալար ճանէպէնէ
10 40	Մօտա, Գալամբշ, Ճաղար Պօսթանը, Մալթէպէ։

(1) Իչպու իչարէթլի սէֆէրլեր՝ ապրիլին 15ընճի կիւնիւնտէն իթիպարէն պիր չէրեքէք սաաթ էվվել հարքէթէ խտեճէքլէր տիր։

ՀԱՑՏԱՐ ԲԱՇԱ ԹԱՐԻԳԻ
Ատատուրք շէնդուբէֆէրէն դէրէսատէ
Բէօբէրլիսէն

Մթ. Տգ.		Գթբ. Ն.
12 20	Իսկիշէհիրի կիտէն	24
2 30	Բէնտիկ կիտէն	4
4 10	Պիկա Թէսատիւֆ	
4 40	Պօսթանճըյա կիտէն	6
8 05	Իզմիտ կիտէն	26
10 30	Բէնտիկ կիտէն	5
11 30	Բէնտիկ կիտէն	10
	Հայատը-Բազարճան	
1 05	Բէնտիքտէն կէլէն	1
3 05	Բէնտիքտէն կէլէն	3
4 50	Իզմիտտէն կէլէն	21
6 35	Պօսթանճըտան կէլէն	5
9 25	Բէնտիքտէն կէլէն	7
11	Պիկա Թէսատիւֆ	
12 05	Իսկիշէհիրտէն կէլէն	23

ԳԱՏԸՐԼԻՕՑ ԹԱՐԻԳԻ

Եէվմիյէ Բէօբրլիսէն	Գասրքէյ	Բազար Բէօբրլիսէն	Գասրքէյ
Մթ. Տգ.	Մթ. Տգ.	Մթ Տգ.	Մթ. Տգ
12 (1)	12 (1)	12	12
12 45	12 45	1	1
1 30	1 30		
2 15	2 15	2	2
3	3		
3 45	3 45		
4 30	4 30	3	3
5 15	5 15	4	4
6	6	5	5
6 45	7 15	6	6
8	8 30	7	7
9 15	9 15	8	8 30
10	10	9	9
10 25	10 35	10	10
10 50	11		
11 20	11 25	11	11
11 45	12	12	12
12			

Շիտտէթլի ճէնուպ հավալարտա օւմումանօ բօսթալար պիրեր չէրեքէք էվվել հարքէթի իսաէճէքլէրի կիպի, սապաֆլարը քէօբրիւէն Ատալարա վէ ագշամլարը Ատալարատան քէօբրիւէ իճրա օլանն սէֆէրլեր իճրա օլունմայէճագ տըր։

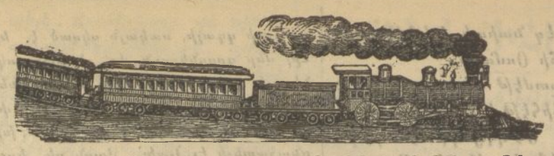

ԱՆԱՏՕԼՈՒ ՇԸՄԷՆՏԸՖԷՐԻ
1893 Փետրվարին 17սինտէն իթիպարէն

ԱԶԻՄԷԹ

ԹՐԷՆ ՆՕՄ.	24	4	6	26			8	10
ՍԹԱՍԻՕՆ	Էշխա վէ եօլճու	Եօլճու	Եօլճու	Էշխա վէ եօլճու			Եօլճու	Եօլճու
	Պգհ.			Ագմ.				
ՔԷՕՐԻԻՏՏԷՆ	12 20	2 20	4 40	8 05			10 30	11 30
Հայատար բաշա միւվ.	12 45	2 55	5 05	8 30			10 55	11 55
» » հար.	1 03	3 05	5 15	8 45			11 05	12 05
Գըզել Թօբրագ	— —	3 13	5 23	8 55			11 13	12 13
Ֆէն. քէօշէսի	— —	3 17	5 27	9 02			11 18	12 18
կէօզ Թէբէ	— —	3 22	5 32	9 08			11 23	12 23
Էրէն քէպ	1 21	3 28	5 38	9 13			11 29	12 29
Պօսթանճը	1 30	3 37	5 45	9 23			11 38	12 38
Մալթէպէ	1 44	3 51		9 37			11 50	12 50
Գարթալ	1 59	4 05		9 54			12 04	1 04
Բէնտիք միւվ.	2 10	4 14		10 05			12 13	1 13
» հար.	2 18			10 16				
Թուզլա	2 40			10 41				
կէյպիզ	3 04			11 07				
Տիլ Իսկէլէսի	— —			11 33				
Թավշանճըլ	3 36			11 44				
Հէրէքէ	3 53			12 02				
Եարմճա	— —			12 25				
Թիւթ. Զիֆթլիք	4 27			12 41				
Տէրինճէ	4 38			12 53				
Իզմիտի միւվ.	4 51			1 10				
» հար.	5 09			Ագմ.				
Պէյիւք Տէրպէնտ	5 46							
Սապանճա	6 16							
Ատա Բազար	6 46							
Կէյվէ	7 37							
Ադ Հիսար	8 03							
Մէքէճէ	8 36							
Լէֆքէ	9 05							
Վէզիր-խան	9 44							
Պիլէճիք միւվ.	10 24							
» հար.	10 34							
Գարաքէյ	11 44							
Պօզիւք	12 16							
Ին Էօնիւ	1							
Զուգուր Հիսար	1 29							
Էսկիշէհիր միւվ.	2 05							
	Ագմ.							
	Գթբ							
	Ն.							
	122							
	Պգհ.							
Էսկիշէհիր հար.	1							
Ադ Բունար	1 49							
Այբ քէպ	2 35							
Պէյլիք Աբբը	3 23							
Սարը քէպ	4 38							
Պիլէր	5 35							
Սաղլէր	6 20							
Պէյլիք Քէօբրիւ	7							
Բօլաթլը	7 55							
Մայլ քէպ	9 17							
Արնճան քէպ	10 19							
Էնգարէ միւվ.	11 12							
	Ագշ.							

ԱՎՏԻԹ

ԹՐԷՆ ՆՕՄ.	1	3	21	5	7		121	
ՍԹԱՍԻՕՆ	Եօլճու	Եօլճու	Էշխա վէ եօլճու	Եօլճու	Եօլճու		Էշխա վէ եօլճու	
Էնգարէ հար.							Պգհ.	
Արնճան քէպ							2 10	
Մայլ քէպ							3 06	
Բօլաթլը							4 20	
Պէյլիք Քէօբրիւ							5 59	
Սաղլէր							6 50	
Պիլէր							7 23	
Սարը քէպ							8 08	
Պէյլիք Աբբը							9 13	
Այբ քէպ							10 20	
Ադ Բունար							11 16	
Էսկիշէհիր միւվ.							11 54	
							12 41	
							Ագմ.	
							Գթբ.	
							Ն. 23	
							Պգհ.	
Էսկիշէհիր հար.							10 42	
Զուգուր Հիսար							11 21	
Ին Էօնիւ							11 56	
Պօզիւք							12 31	
Գարաքէյ							1 06	
Պիլէճիք միւվ.							1 56	
» հար.							2 06	
Վէզիր-խան							2 45	
Լէֆքէ							3 25	
Մէքէճէ							4	
Ադ-Հիսար							4 29	
Կէյվէ							4 57	
Ատա Բազար							5 57	
Սապանճա							6 17	
Պէյլիք Տէրվէնտ							6 46	
Իզմիտ միւվ.			Պգհ.				7 22	
» հար.			12 05				7 37	
Տէրինճէ			12 24				7 54	
Թիւթ. Զիֆթլիք			12 35				8 04	
Եարմճա			12 51				— —	
Հէրէքէ			1 21				8 42	
Թավշանճըլ			1 36				8 55	
Տիլ Իսկէլէսի			1 47				— —	
Կէյպիզ			2 17				9 31	
Թուզլա			2 41				9 53	
Բէնտիք միւվ.			3 04				10 15	
» հար.	11 52	1 49	3 16		8		10 25	
Գարթալ	12 03	2 01	3 31		8 13		10 41	
Մալթէպէ	12 17	2 15	3 50		8 29		11	
Պօսթանճը	12 29	2 27	4 04	6	8 43		11 15	
Էրէն քէպ	12 39	2 37	4 18	6 10	8 53		11 27	
Կէօզ Թէբէ	12 43	2 41	4 22	6 14	8 57		— —	
Ֆէնէր քէօշէսի	12 48	2 46	4 28	6 19	9 03		11 38	
Գըզել Թօբրագ	12 52	2 50	4 32	6 23	9 07		— —	
Հայատար Բաշա միւվ.	12 59	2 57	4 40	6 30	9 14		11 47	
» հար.	1 05	3 05	4 50	6 35	9 25		12 05	
Քէօբրիւլի վաքօր միւվ.	1 30	3 30	5 15	7	9 50		12 30	
							Ագշ.	

ՇԱՐԳ
ՏԷՐՍԱԱՏԷԹ ԻԼԷ

ՇԸՄԷՆՏԸՖԷՐԼԷՐԻ
ԳԻԻԶԻԻԹ ԶԷԹՄԷՃԷ

1893 ալաֆր. Նոյեմբեր 25ստէն իթիպարէն գարանթինա միւտտէթինին խիթամընա տէկին եօլ թարիֆասը.

ՍԹԱՄՊՕԼՏԱՆ ԳԻԻԶԻԻԹ—ԶԷԹՄԷՃԷՅԷ

ՆՈՒՄԷՐՕ / ՍԹԱՍԻՕՆ	8	10	62	12	14	16	18	20	22	24	26	28	30	32	34	38	40	42	44	46	48	50
	Սապահտան էշլէնէ գատար							ՎԱԳԹԸ ՀԱՐԷԳԷԹ								Էշլէնտէն ադշամա գատար						
Սթամպոլ	6 20	7		7 20	8		8 25	9 30	10		10 30	11		11 30	12		1 35	2		2 30	3		3 40	4 26	4 55	5 30	6		6 30	6 55
Գումր-Գապու	6 29	7 09		7 36	8 09		8 35	9 41	10 09		10 40	11 09		11 42	12 09		1 45	2 11		2 42	3 09		3 50	4 35	5 06	5 40	6 09		6 39	7 05
Եէնի-Գապու	6 33	7 13			8 13		8 39	9 45	10 13		10 44	11 13		11 46	12 13		1 49	2 15		2 46	3 13		3 54	4 39	5 10	5 44	6 13		6 43	7 09
Սամաթիա	6 39	7 19			8 19		8 45	9 51	10 19		10 50	11 19		11 51	12 19		1 55	2 21		2 52	3 19		4	4 45	5 16	5 50	6 19		6 49	7 15
Եէնի-Գուլէ	6 46	7 23	7 54		8 24		8 50	9 56	10 22		10 54	11 23		11 54	12 26		1 59	2 24		2 56	3 23		4 05	4 51	5 22	5 56	6 23		6 55	7 20
Մագրիքէյ	7		7 38	8 10	8 36		9 01	10 08			11 06	11 35			12 37		2 11			3 07	3 35		4 21	5 02	5 35	6 09	6 36		7 08	7 33
Ա.-Մէնէֆշանա			7 48	8 24	8 46			10 18			11 16	11 46					2 21				3 46		4 31		5 47	6 20			7 20	7 43
Քէ՛ռ-Զէքմէճէ				8 34								11 56									3 55					6 30			7 30	

ԳԻԻԶԻԻԹ—ԶԷԹՄԷՃԷՅԷՆ ՍԹԱՄՊՕԼ

ՆՈՒՄԷՐՕ / ՍԹԱՍԻՕՆ	9	11	13	15	17	19	21	23	25	27	29	31	33	35	37	61	41	43	45	47	49	51	53
	Սապահտան էշլէնէ գատար								ՎԱԳԹԸ ՀԱՐԷԳԷԹ							Էշլէնտէն ադշամա գատար							
Քէռ-Զէքմէճէ			7 15								12 21					2 40		4				6 42	
Ա.-Մէնէֆշանա	6 20		7 27	7 55		9 04			10 29	11 24	12 32				2 27	2 52		4 11	4 55		5 58	6 53	
Մագրիքէյ	6 32	7 07	7 40	8 08	8 35	9 16	9 41		10 41	11 40	12 44		1 45		2 39	3 07		4 32	5 08	5 38	6 10	6 40	7 06
Եէնի-Գուլէ	6 50	7 22	7 52	8 22	8 48	9 28	9 54	10 27	10 53	11 54	12 56	1 12	1 58	2 29	2 55	3 30	4 04	4 49	5 23	5 54	6 22	6 53	7 18
Սամաթիա	6 55	7 27	7 56	8 26	8 52	9 32	9 58	10 31	10 58	11 58	1 01	1 17	2 02	2 33	2 58		4 07	4 53	5 27	5 58	6 27		
Եէնի-Գապու	7 01	7 33	8 02	8 32	8 58	9 38	10 04	10 37	11 04	12 04	1 07	1 23	2 08	2 39	3 04		4 13	4 59	5 33	6 04	6 33		
Գում-Գապու	7 08	7 38	8 08	8 37	9 02	9 44	10 08	10 42	11 08	12 08	1 11	1 27	2 12	2 43	3 08	3 48	4 18	5 03	5 38	6 08	6 38	7 03	7 28
Սթամպոլ	7 16	7 46	8 16	8 45	9 10	9 52	10 16	10 50	11 16	12 16	1 19	1 35	2 20	2 51	3 16	3 57	4 26	5 11	5 46	6 16	6 46	7 11	7 36

Մէ-լոհոպտ.—Ճէսամէթի աղ օլան եիւքլէր պիլա ֆարգ հէր թրէնտէ գապուլ օլունը։ Լաքին ճէսամէթի օլան եիւքլէր՝ եալընը 61 վէ 62 նումէրօլը թրէնլէրտէ գապուլ օլունճաճագ տրը։

Եէնի իլանա տէկին եալընը 8, 9, 10, 11, 34, 37, 38 վէ 43 նումէրօլը գաթարլար Զէյթին-Պրունընա պիր տագիգա թէվագգուֆ խտէճէքէր տիր։

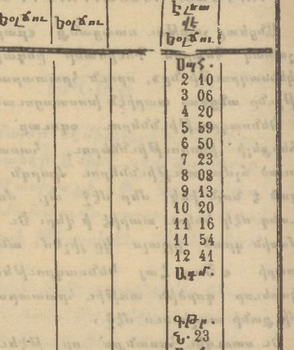

NEVRALGIES Պաշ աղբրլարը, միտ պիզիւլմէսի վէ պիշիրմէսի ս նրբ խասթալարլարը Տօքթ. ԳՐՕՆԻԼՆ ՆԻԼԻԻ, ԱՆԹՈՆԷՎՐԱԼԺԻԳ Թաղիր օլանան Հալալրը վարթաղլա շիֆաբէգիր օլուր։— Գուրուշը 3 ֆրգ.—Իւնիճն տէ Ֆապրիգան նամ Ֆապրիգաթօրլար ճէմիյէթինին թէէմինաթ տակարը թալէպ իթմէլի։—Տէբօգիթօր Բարիզտէ Մօնէ ռօգաղընտա 23նումէրօլը ԲՕՊԻԳԻ էճզախանէսի տիր։ Իչպու իլան՝ Ամերիկայա Մէկիգի վէ Գուամ. էճզա մագազասընա վէ պիզիւմի մունթագամ էճզախանէլէրտէ սա Թարը։

ՏՕԳԹՕՐ Ե. ՄԱՄԻՍ
Գէյզլանտա Շէնլէ ասֆալտ Ն՝ 21
(Մանկի էճզախանէսինէ եագլն)

Հէր կիւն խասթա գապուլ իտէր սաաթ 7ստէն 10ա գատար։ Զարչէնպին կիւնլէրի մէճճանէն։ Հէր նէվ տախիլ խասթալրգլարը, վէ խուսուսի օլարագ ուռուլը էճտիտ իւզրէ միյտէ, պաղրասագ, տէրի վէ ֆրէնկի իլէ խրար եօլլարը խաս